

Gmina Krzeszów

Strategia Rozwiązywania

Problemów Społecznych

Gminy Krzeszów

na lata 2016 – 2025

Krzeszów

2016

Spis treści

I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	4
1. PODSTAWA PRAWNA STRATEGII, ZGODNOŚĆ Z PRAWEM WSPÓLNOTOWYM ORAZ STRATEGIAMI NARODOWYMI I EUROPEJSKIMI	5
2. POWIĄZANIE STRATEGII Z KRAJOWYMI AKTAMI PRAWNYMI	5
2.1 Zgodność z prawem wspólnotowym	9
2.2 Zgodność ze strategiami europejskimi	10
2.3 Zgodność z dokumentami krajowymi	12
2.4 Zgodność z regionalnymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi	17
II. PROCES WYPRACOWANIA STRATEGII	22
1. PRZEBIEG PROCESU WYPRACOWANIA STRATEGII	22
III. CHARAKTERYSTYKA GMINY	26
1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE	26
2. HISTORIA	27
3. GOSPODARKA GMINY	28
3.1 Przedsiębiorczość	28
4. LUDNOŚĆ GMINY	29
4.1 Demografia	29
4.2 Poziom życia	31
4.3 Mieszkalnictwo	32
5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	33
5.1 Oświata	33
5.2 Kultura	37
5.3 Służba zdrowia	39
5.4 Pomoc społeczna	40
5.5 Policja	51
5.6 Rekreacja i sport	52
5.7 Organizacje społeczne	52
6. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY	57
6.1 Analiza problemów społecznych Gminy Krzeszów na podstawie danych instytucji	57
6.2 Problemy i oczekiwania społeczne wg uczestników warsztatów i na podstawie ankiety	65
6.3 Analiza SWOT	71
7. PLANOWANIE DZIAŁAŃ	73
7.1 Misja i wizja Gminy Krzeszów	73

7.2 Cele strategiczne, operacyjne i zadania.....	74
7.3 Harmonogram wdrażania strategii	83
7.4 Ramy finansowe strategii	92
7.5 Programy	94
IV. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII	94
1. SYSTEM MONITOROWANIA STRATEGII.	94
2. EWALUACJA STRATEGII	103
ZAŁĄCZNIKI	106
WYKAZ SKRÓTÓW	111
SPIS WYKRESÓW I TABEL	111

I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem, który opisuje, wyjaśnia i wartościuje ten fragment rzeczywistości, od którego zależy stworzenie perspektyw godnego życia zarówno jednostki, jak i grupy społecznej jako całości. Jest planem działania ukierunkowanym na realizację przedsięwzięć w obszarze polityki społecznej w wymiarze długofalowym; zaś w praktyce powinien stanowić skuteczny instrument przejścia od fazy interpretacji zjawisk i procesów społecznych do fazy społecznej przemiany.

Stale wzrastający zakres zadań stawianych przed instytucjami pomocy społecznej spowodowany jest zwiększającym się ich ciężarem gatunkowym i stopniem trudności generowanym takimi czynnikami, jak np.: bezrobocie, wzrost kosztów związanych z ochroną zdrowia i rehabilitacją osób starszych i niepełnosprawnych, wyzwaniami, którym musi poddać współczesna rodzina. W celu ich realizacji powstały, bądź zostały znowelizowane akty prawne, a wśród nich art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 poz. 163 z późn. zm.), zobowiązujący samorząd Gminy do opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Działania te opierają się na zasadach programowania, subsydiarności, koncentracji, elastyczności i otwartości. Istotą nowego modelu działania pomocy społecznej, kreującej politykę społeczną – a w jej obszarze strategię rozwiązywania problemów społecznych – jest jej uspołecznienie zarówno w procesie planowania, jak też realizacji.

Dobrem nadrzędnym Strategii rozwiązywania problemów społecznych jest człowiek – jego potrzeby zarówno w kontekście indywidualnym, jak i społecznym. Strategia jest dokumentem opisującym, analizującym i wartościującym zjawiska w tym obszarze rzeczywistości, od którego zależy stworzenie wizji godnego życia zarówno jednostki, jak też grupy społecznej jako całości; w praktyce stanowi skuteczny instrument realizacji przyjętych założeń dla osiągnięcia stanu określonego w wizji.

Państwo Członkowskie Unii Europejskiej ma obowiązek prowadzenia w ramach Unii wspólnych działań wspierających, uzupełniających i koordynujących w szeroko pojętej

dziedzinie ochrony ludności i rozwoju kapitału ludzkiego. Opracowanie Strategii jest warunkiem pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację projektów dotyczących sfery społecznej zarówno z budżetu państwa, jak też funduszy Unii Europejskiej.

1. Podstawa prawna Strategii, zgodność z prawem wspólnotowym oraz strategiami narodowymi i europejskimi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krzeszów tworzona jest z mocy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 poz. 163 z późn. zm.), która w art. 17 ust. 1 pkt 1 nakłada na Gminy obowiązek „opracowania i realizacji gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej określa zakres konstruowanej Strategii, w której priorytetowe działania wiążą się ściśle z opracowaniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Ponadto art. 16b ust 2 w/w ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać strategia, tj.

- diagnoza sytuacji społecznej,
- prognoza zmian w zakresie objętym strategią,
- cele strategiczne projektowanych zmian,
- kierunki niezbędnych działań,
- sposób realizacji Strategii oraz jej ramy finansowe,
- wskaźniki realizacji działań.

2. Powiązanie Strategii z krajowymi aktami prawnymi

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krzeszów (GSRPS) jest zgodna z założeniami polityki państwa, a także ustaw kompetencyjnych nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki. Działania zawarte w Strategii oparte są na postanowieniach innych krajowych aktów prawnych, a w szczególności:

- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. 2014 poz. 1118 z późn. zm.);

- Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. z 2011 nr 43 poz. 225 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2015 poz. 1286.);
- Ustawy dnia z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2012 poz. 124 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. 2015, poz. 149 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2011 nr 127 poz. 721 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2015, poz. 114 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2015 poz. 1390 z późn. zm.);
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (tj. Dz. U. z 2015 poz. 332 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515);
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 581 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375, z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 roku o spółdzielniach socjalnych (tj. Dz. U. z 2006 r., Nr 94, poz. 651, z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 859 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku Kodeks postępowania cywilnego (tj. Dz. U. z 2013r., poz. 267, z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 583, z późn. zm.);

- Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (t.j. Dz. U z 2014 r., poz. 121, z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 748 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 966, z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 121 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 581 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy, o zmianie Kodeksu Cywilnego (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 150, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 382);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 654, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 8 grudnia 2006 roku o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 833 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 poz. 163 z późn. zm.).

Wyżej wymieniona Ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej na przestrzeni ostatnich 10 lat podlegała modyfikacjom, które niestety nie przyniosły spodziewanych rezultatów. Stąd konieczność wprowadzenia większej zmiany, która w sposób widoczny będzie oddziaływać na system pomocy społecznej. Również, obecna sytuacja społeczno – gospodarcza wymusza przeprowadzenie gruntownych zmian. Brak jest alternatywy dla tych propozycji, bowiem pozostawienie w całości obecnych rozwiązań, będzie skutkowało narastaniem zjawiska wykluczenia społecznego i popadaniem coraz większych grup społecznych w ubóstwo, co skutkowałoby wzrostem liczby osób, które w okresie najbliższych lat będą korzystały ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Taka sytuacja miałaby negatywny wpływ na stan finansów publicznych, a także w dalszym ciągu prowadziłaby do znacznego obciążenia budżetów samorządów lokalnych.

Zgodnie z Projektem ZAŁOŻEŃ Projektu Ustawy o zmianie Ustawy o Pomocy

Spolecznej oraz niektórych innych ustaw projektuje się zmiany, których celem jest **podniesienie efektywności** systemu pomocy społecznej przez zwiększenie podmiotowości odbiorcy pomocy, który będzie miał większy niż dotychczas, wpływ na pokonanie swojej trudnej sytuacji życiowej, poprzez nie tylko współpracę z pracownikiem socjalnym, ale także poprzez świadomy wybór oferowanych usług socjalnych.

Zmiany w systemie pomocy społecznej mają przyczynić się do tego, aby przyznawane świadczenia, oferowane usługi socjalne, w tym praca socjalna, odpowiadały rzeczywistym potrzebom i możliwościom osób i rodzin, a zastosowane mechanizmy bardziej mobilizująco aktywizująco wpływały na ich postawy oraz poprawę gotowości aktywnego udziału w życiu publicznym, w tym współdziałania z lokalnym środowiskiem społecznym.

2.1 Zgodność z prawem wspólnotowym

Prawo wspólnotowe (*acquis communautaire*) nie ingeruje w systemowe rozwiązania w zakresie pomocy społecznej obowiązujące w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Funkcjonuje jednak polityka społeczna Unii koordynująca narodowe polityki społeczne w zakresie koniecznym z punktu widzenia funkcjonowania wspólnoty.

Podstawy prawne w zakresie planowania polityki społecznej w Unii Europejskiej

Głównym celem polityki społecznej Unii Europejskiej jest wyrównywanie i polepszanie warunków życia i pracy obywateli Unii Europejskiej.

W zakresie polityki strukturalnej i Europejskiego Funduszu Społecznego istnieją regulacje podejmowane przez Radę, Parlament i Komisję Europejską, dotyczące Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej oraz polityki społecznej i wsparcia społecznego.

- ~ Rozporządzenie Rady z dnia 21 czerwca 1999r. wprowadzające ogólne przepisy dotyczące Funduszy Strukturalnych (1260/99 WE),
- ~ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 czerwca 1999 w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (1783/99WE),
- ~ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 1999 w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego (1784/99WE),
- ~ Rozporządzenie Rady z dnia 21 czerwca 1999r. dotyczące koordynacji pomocy w ramach strategii przedakcesyjnej dla krajów ubiegających się o członkostwo w Unii Europejskiej oraz zmieniające rozporządzenie 3906/89EWG (1266/99WE),
- ~ Rozporządzenie Rady z dnia 21 czerwca 1999r. ustanawiające Instrument Przedakcesyjnej Polityki Strukturalnej (1267/1999WE).

2.2 Zgodność ze strategiami europejskimi

Jednym z wiodących celów Unii Europejskiej jest wyrównywanie poziomu rozwoju krajów i regionów. Polska uczestniczy w polityce społeczno-gospodarczej Unii, co oznacza między innymi korzystanie z funduszy unijnych. W obszarze polityki społecznej jest to Europejski Fundusz Społeczny (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1304/2013), który jest głównym instrumentem wspierającym działania podejmowane w ramach:

Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – Europa 2020

Strategia ta obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;

- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

EFS jest głównym instrumentem wspierającym polityki i zadania priorytetowe, których celem jest osiągnięcie postępów w kierunku pełnego zatrudnienia, poprawy jakości i wydajności pracy, zwiększenie mobilności geograficznej i zawodowej pracowników w Unii. Poprawa systemów kształcenia i szkolenia, propagowanie włączenia społecznego oraz zapobieganie i zwalczanie ubóstwa. Fundusz ten przyczynia się tym samym do spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

Dla realizacji priorytetów i celów przygotowano siedem inicjatyw flagowych (projektów przewodnich), z czego kluczowymi dla polityki rynku pracy są dwie: „Mobilna Młodzież” i „Program na rzecz nowych umiejętności i miejsc pracy”. Pozostałe, komplementarne inicjatywy to: „Europejski program walki z ubóstwem”, „Unia innowacji”, „Europejska agenda cyfrowa”, „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” oraz „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”.

Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych ratyfikowana przez Prezydenta Polski w roku 2012 ma na celu popieranie, ochronę i zapewnienie pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby niepełnosprawne oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności. Dokument kładzie nacisk na prowadzenie konsultacji z osobami niepełnosprawnymi w zakresie spraw związanych z osobami niepełnosprawnymi oraz angażowanie tych osób, w tym niepełnosprawnych dzieci, w te procesy, za pośrednictwem reprezentujących je organizacji.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL) została przyjęta przez Radę Ministrów (uchwała nr 104 Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020).

SRKL jest jedną z dziewięciu strategii sektorowych stanowiących „inne strategie rozwoju” w rozumieniu ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.), realizujących średnio i długookresową strategię rozwoju kraju.

Głównym celem Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Poza celem głównym w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego wyznaczono pięć celów szczegółowych:

- wzrost zatrudnienia;
- wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej;
- podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli.

Realizacja celu głównego oraz celów szczegółowych SRKL odbywać się będzie poprzez działania podejmowane na różnych etapach życia: od wczesnego dzieciństwa, poprzez edukację szkolną, edukację na poziomie wyższym, okres aktywności zawodowej i rodzicielstwa, do starości.

Pracom nad SRKL towarzyszyło przekonanie, że wysoka jakość kapitału ludzkiego ma znaczenie przy dokonywaniu życiowych wyborów, które przekładają się na jakość życia obecnego i przyszłych pokoleń.

Realizacja celów SRKL powinna, w perspektywie roku 2020, pozwolić na to, by Polska, dzięki rozwiniętemu rynkowi pracy i wysokiemu poziomowi zatrudnienia w połączeniu z wysokiej jakości systemem kształcenia oraz efektywną opieką zdrowotną, stawała się coraz bardziej nowoczesnym, atrakcyjnym i konkurencyjnym miejscem do życia.

2.3 Zgodność z dokumentami krajowymi

Dokumentami strategicznymi mającymi wpływ na kształtowanie krajowej polityki społecznej są:

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030, której celem głównym jest poprawa jakości życia Polaków.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030”, w przedstawionym Modelu rozwoju Polski do 2030 za jeden z głównych celów uznaje rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia, szczególnie osób z grup będących w gorszym położeniu na rynku pracy, rozwój

ekonomii społecznej, kształcenie ustawiczne, poprawę dostępności zasobów mieszkaniowych, wsparcie rodzin w opiece nad dzieckiem, rozwój form i metod pracy z rodziną w kryzysie, wprowadzenie nowych form opieki nad osobami niesamodzielnymi, tworzenie modelu kompleksowego wsparcia osób starszych.

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020, która za jeden z celów stawia rozwój kapitału ludzkiego.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie, która jako strategiczny cel polityki regionalnej wskazuje efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, w którym określono kluczowe kierunki rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w Polsce.

Krajowy Program Reform (KPR) , który jest kluczowym elementem wdrażania Strategii „Europa 2020” celem KPR jest budowa trwałych podstaw wzrostu gospodarczego, przyłączeniu celów unijnych z priorytetami krajowymi.

Krajowy Program Reform uwzględniając krajowe uwarunkowania sytuacji społeczno-gospodarczej, wyznacza cele, które Polska powinna osiągnąć do 2020 r.

Przedstawione w nim reformy ukierunkowane na wzrost inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu, mają umożliwić przezwycięzenie barier wzrostu (tzw. wąskich gardeł – *ang. bottlenecks*) hamujących potencjał rozwojowy państw członkowskich UE, jednocześnie przyczyniając się do wzmocnienia pozycji UE na arenie międzynarodowej. W dokumencie jako jeden z celów przyjęto *Cel w zakresie przeciwdziałania ubóstwu*.

Polska wśród krajów UE-27 należy do państw o wysokiej wartości wskaźnika zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Z dostępnych raportów publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny oraz na podstawie Europejskiego badania dochodów i warunków życia EU-SILC z 2012r. wynika, że odsetek osób zagrożonych ubóstwem lub/i wykluczeniem społecznym wyniósł w 2012 r. 26,7%. Poziom tego wskaźnika dla Polski sukcesywnie spada, ale nadal pozostaje wyższy niż średnia dla całej UE (24,8% w 2012 r.). Problem ubóstwa jest silnie powiązany z sytuacją na rynku pracy – wskaźnik ubóstwa lub wykluczenia społecznego jest najwyższy wśród osób bezrobotnych (w 2012 roku: 58,7%). W związku z tym kluczowymi dla przeciwdziałania ubóstwu są działania zwiększające szanse na zatrudnienie, zdefiniowane w celu w zakresie zatrudnienia. Jednocześnie, poprzez dostęp do usług wysokiej jakości, działania podejmowane w kierunku uzyskania przez osoby zdolne do pracy trwałego zatrudnienia należy łączyć z działaniami mającymi na celu włączenie społeczne osób zagrożonych ubóstwem. Świadczenie usług wysokiej jakości – w tym usług pomocy i integracji społecznej, usług opieki nad dziećmi i innymi osobami zależnymi (osoby niepełnosprawne, starsze), usług zdrowotnych, edukacyjnych, wsparcia w sprawach mieszkaniowych – jest niezbędne dla wsparcia działań ukierunkowanych na zwiększenie zatrudnienia. Problem ubóstwa i wykluczenia społecznego niekoniecznie musi wiązać się bezpośrednio ze zjawiskiem bezrobocia. W Polsce na ryzyko ubóstwa narażone są także rodziny z dziećmi, a w szczególności rodziny wielodzietne. Zasadne jest zatem m.in. **wzmocnienie wsparcia dla rodzin z dziećmi na utrzymaniu, szczególnie rodzin znajdujących się w relatywnie trudnej sytuacji materialnej, kontynuowanie pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także podjęcie działań na rzecz zapewnienia warunków lokalowych dla rodzin najuboższych.**

Priorytety w ramach perspektywy finansowej 2014-2020

Cel w zakresie ograniczania ubóstwa realizowany będzie głównie z wykorzystaniem następujących priorytetów inwestycyjnych na poziomie krajowym w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 i RPO:

- ~ 9.4 aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie,
- ~ 9.7 ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym,
- ~ 9.8 wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia, a także uzupełniając w ramach następujących priorytetów inwestycyjnych POIS:
- ~ 9.1 inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych.

Ponadto cel będzie realizowany na poziomie regionalnym, gdzie wsparcie bezpośrednie udzielane będzie w ramach regionalnych programów operacyjnych (RPO)

Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016, którego cel główny brzmi: „ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych”.

Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015

Rządowy Program Ograniczenia Przestępczości i Aspołecznych Zachowań "Razem Bezpieczniej" do 2015 roku.

Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020 – działania przedstawione w Strategii są zgodne z założeniami zawartymi w w/w Programie, szczególnie zaś z celem operacyjnym zakładającym ograniczenie rozpowszechnienia używania alkoholu, tytoniu i innych substancji psychoaktywnych oraz zapobieganie uzależnieniom behawioralnym.

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020

Program określa zadania w zakresie zapewnienia ochrony i udzielania pomocy ofiarom przemocy, prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących

przemoc w rodzinie, a także podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Cel główny Programu:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce.

Cele szczegółowe:

Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji.

Celem głównym jest trwale zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o 1,5 mln osób oraz wzrost spójności społecznej.

W programie wyróżniono pięć celów operacyjnych:

1. Usługi dla aktywności i profilaktyki – ograniczenie wykluczenia dzieci i młodzieży. *Zapewnienie rodzinom z dziećmi dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, który zwiększy szanse na aktywizację rodziców oraz umożliwi kompleksową profilaktykę zapobiegającą ubóstwu.*
2. Gwarancje dla przyszłości młodzieży – stworzenie szansy dla młodzieży wejścia na rynek pracy i tworzenia rodzin. *Stworzenie spójnego systemu działań edukacyjnych, społecznych i zawodowych umożliwiającego młodzieży przygotowanie do wejścia na rynek pracy, zdobycie niezbędnych kompetencji oraz umiejętności ułatwiających włączenie społeczne, aktywność zawodową i rozwój rodziny.*
3. Aktywna osoba, zintegrowana rodzina, odpowiedzialne lokalne środowisko. *Rozwój systemu aktywnej integracji, działającego na rzecz aktywnego uczestnictwa w życiu*

społecznym i zawodowym osób, rodzin i środowisk zagrożonych wykluczeniem, umożliwiając łączenie ról społecznych zawodowych i rodzinnych oraz zwiększenie roli społeczności lokalnej opartych o zasadę partnerstwa publiczno-społecznego.

4. *Zapobieganie niepewności mieszkaniowej. Zapewnienie dostępu do niedrogich mieszkań na wynajem umożliwiających stabilność rodzin i aktywizację zawodową rodzin oraz zapobieganie utracie mieszkania i bezdomności powodującej wykluczenie społeczne.*
5. *Seniorzy – bezpieczni, aktywni i potrzebni. Zapewnienie osobom starszym, niepełnosprawnym, zależnym przyjaznych form opieki i form aktywnego spędzania czasu oraz aktywnego włączania się osób starszych w życie publiczne i zawodowe.*

Ponadto prowadzone będą działania i realizowane programy rządowe obejmujące:

- ~ Zmiany w systemie pomocy społecznej (MPiPS),
- ~ Wsparcie dla bezrobotnych najbardziej oddalonych od rynku pracy (MPiPS),
- ~ Zmiana zasad podlegania ubezpieczeniu społecznemu wobec niektórych rodzajów wykonywania pracy (MPiPS),
- ~ Wsparcie rodzin z dziećmi oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (MPiPS),
- ~ Wsparcie dla opiekunów osób niepełnosprawnych (MPiPS),
- ~ Rozwój sektora ekonomii społecznej (MPiPS),
- ~ Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu poprzez wspieranie aktywności organizacji pozarządowych (MPiPS),
- ~ Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych (MPiPS),
- ~ Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego młodzieży (MPiPS/OHP),
- ~ Wspieranie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej poprzez zapewnienie funkcji socjalnej szkoły (MEN),
- ~ Pomoc państwa w zakresie dożywiania (MPiPS).

2.4 Zgodność z regionalnymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi

Zgodność z Wojewódzkim Programem Pomocy Społecznej na lata 2016 – 2023

W programie wyznaczono następujące cele:

Cel strategiczny:

Zwiększenie efektywności systemu pomocy i integracji w województwie.

Cele operacyjne:

1. *Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego w województwie.*
2. *Wspieranie rodzin w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.*
3. *Zwiększenie i rozwój oferty świadczeń pomocy społecznej dla seniorów.*
4. *Promowanie rozwoju infrastruktury pomocy społecznej.*
5. *Doskonalenie kompetencji zawodowych kadry pomocy społecznej i podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej.*

Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020

Cel główny strategii:

Efektywne wykorzystanie zasobów wewnętrznych i zewnętrznych dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju społeczno-gospodarczego drogą do poprawy jakości życia mieszkańców.

Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020 jest trzecim dokumentem programowym przygotowanym przez Zarząd Województwa od momentu wprowadzenia reformy ustrojowej i administracyjnej państwa i ustanowienia województwa samorządowego jako podmiotu realizującego własną politykę regionalną.

Dokument jest zgodny ze Strategią Rozwoju Kraju 2007-2015 oraz Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, które uwzględniają zapisy nadrzędnego dokumentu programowego Unii Europejskiej, tj. Strategicznych Wytycznych Wspólnoty (SWW).

Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020 wyznacza cele i działania, służące przełamywaniu strukturalnych problemów gospodarczych i społecznych oraz podnoszeniu konkurencyjności regionu. Są to wyzwania, którym województwo podkarpackie musi sprostać w dobie postępującego procesu globalizacji, liberalizacji i rozwoju gospodarki opartej na wiedzy.

Celem strategicznym jest „podniesienie krajowej i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki regionu poprzez wzrost jej innowacyjności, a tym samym efektywności, która stworzy warunki do zrównoważenia rynku pracy oraz wzrostu dochodów i poziomu życia ludności”.

Obszar strategiczny: „Kapitał społeczny” rozumiany jako potencjał demograficzny, społeczno-kulturowy, edukacyjny, a także jako mobilność zawodowa i przestrzenna mieszkańców regionu, jest jednym z podstawowych uwarunkowań decydujących o szybkim rozwoju i bogactwie regionu. Aby nie dochodziło do zakłócenia i kryzysu rozwoju, każdy z tych czynników musi występować w odpowiedniej proporcji w stosunku do pozostałych. Dlatego też podejmowane działania w ramach tego obszaru strategicznego powinny zmierzać do rozwoju szeroko pojmowanego kapitału społecznego.

Celem strategicznym obszaru „Kapitał społeczny” jest: *wszechstronny rozwój kapitału społecznego, umożliwiający pełne wykorzystanie potencjału i możliwości rozwoju osobistego mieszkańców regionu.*

Do realizacji powyższego celu posłużą m.in. poniżej przedstawione priorytety, którym podporządkowane zostały kierunki działań:

Priorytet 1: Poprawa jakości systemu edukacji jako warunek pogłębiania wiedzy i wzrostu kompetencji.

Kierunek działania 1:

Zwiększenie dostępu do edukacji od najmłodszych lat życia.

Kierunek działania 2:

Wspieranie otwartości edukacji.

Kierunek działania 3:

Podniesienie jakości kształcenia.

Kierunek działania 4:

Dostosowanie systemu kształcenia, w tym ustawicznego, do potrzeb rynku pracy.

Priorytet 2: Wzmocnienie jakościowego rozwoju zasobów pracy regionu.

Kierunek działania 1:

Wzrost zatrudnialności osób bezrobotnych i biernych zawodowo.

Kierunek działania 2:

Podniesienie kompetencji i rozwój kadr regionu.

Zgodność dokumentu z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. Oś Priorytetowa VIII, Integracja społeczna, Działanie 8.1 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczonych społecznie.

Dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w dniu 3 marca 2015 r. w związku z decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej nr C(2015) 910 z dnia 12 lutego 2015 r.

Zgodność z Wojewódzkim Programem na Rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2008-2020

Podstawowym założeniem programu jest łagodzenie skutków niepełnosprawności poprzez nieustanne dążenie do wyrównywania szans osób niepełnosprawnych w stosunku do pełnosprawnych, rehabilitację społeczną i zawodową niepełnosprawnych, adaptację środowiska stosowanie do potrzeb tych osób, zwiększenie dostępności do usług medycznych, a także wyczulenie społeczeństwa na problemy osób niepełnosprawnych.

Zgodność z Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020,

który został opracowany w oparciu o aktualnie obowiązujące akty prawne, jest spójny z ustawodawstwem krajowym oraz strategicznymi dokumentami obowiązującymi w województwie podkarpackim w tym ze Strategią Województwa Podkarpackiego.

Celem głównym Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 jest **zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w województwie podkarpackim.**

Zgodność z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Nizańskim na lata 2008-2016

CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

„ POMOC RODZINIE W SYTUACJACH TRUDNYCH”

Cel strategiczny 1 Opieka nad dzieckiem i rodziną.

„ NIEPEŁNOSPRAWNI – PEŁNOSPRAWNI W ŻYCIU SPOŁECZNYM”

Cel strategiczny 2 Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.

„ZAPOBIEGANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU”

Cel strategiczny 3 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

„WSPIERANIE OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI”

Cel strategiczny 4 Umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi udziału w życiu społecznym.

„ PARTNERSTWO SPOŁECZNE”

Cel strategiczny 5 Poprawa i rozszerzenie zakresu usług społecznych poprzez zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w rozwiązywaniu problemów społecznych i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców powiatu.

Na poziomie lokalnym GSRPS jest zgodna ze

Strategią Rozwoju Lokalnego Gminy Krzeszów do roku 2015

W zakresie pomocy społecznej, zadania gminy koncentrują się na usprawnieniu systemu pomocy i wdrożeniu programów wyrównujących szanse wśród społeczności lokalnej.

Co jest zgodne z Misją Gminy Krzeszów, która za cel główny uznaje rozwój społeczny, kreowanie wzrostu gospodarczego, poprawę jakości życia jej mieszkańców poprzez rozwój przedsiębiorczości.

Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Krzeszów 2008 – 2015

Cel strategiczny 1: Rozwój gospodarczy Gminy Krzeszów.

Rozwój turystyki w Gminie Krzeszów, poprzez rozbudowę infrastruktury turystycznej (w tym budowę zalewu „Błękitny San”).

Rozwój działalności pozarolniczej i sektora usług.

Cel strategiczny 2: Krzeszów gminą przyjazną mieszkańcom.

Poprawa i rozwój infrastruktury sportowej i edukacyjnej.

Cel strategiczny 3: Zrównoważony rozwój sfery społecznej i kulturowej

w Gminie Krzeszów.

Ochrona zabytków i cennych przyrodniczo walorów Gminy Krzeszów.

Ochrona dziedzictwa kulturowego Gminy Krzeszów.

Promocja lokalnych produktów regionalnych i wyrobów z wikliny.

Inne dokumenty strategiczne:

- *Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014 – 2020*
- *Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2012-2016*

II. PROCES WYPRACOWANIA STRATEGII

Do prac nad wypracowaniem Strategii zaproszeni zostali przedstawiciele instytucji publicznych i organizacji społecznych z terenu Gminy.

1. Przebieg procesu wypracowania Strategii

Proces przygotowania dokumentu składał się z następujących etapów:

- organizacja procesu planowania strategicznego
- diagnoza sytuacji społecznej Gminy
- planowanie działań.
- opracowanie dokumentu

Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie zawiera następujące elementy:

- analizę sytuacji społecznej w Gminie w oparciu o dane statystyczne oraz opinie środowisk społecznych, przedstawicieli instytucji społecznych, mieszkańców (ankiety),
- analizę doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych,
- dotychczasową współpracę instytucji i organizacji społecznych na rzecz społeczności lokalnej,
- formułowanie wizji rozwoju społecznego Gminy (SWOT).

Analiza problemów społecznych oraz zasobów społecznych w Gminie obejmuje:

- identyfikację i kategoryzację problemów społecznych w Gminie,
- określenie zasobów społecznych Gminy,
- badanie potrzeb społecznych oraz zakresu ich zaspokojenia.

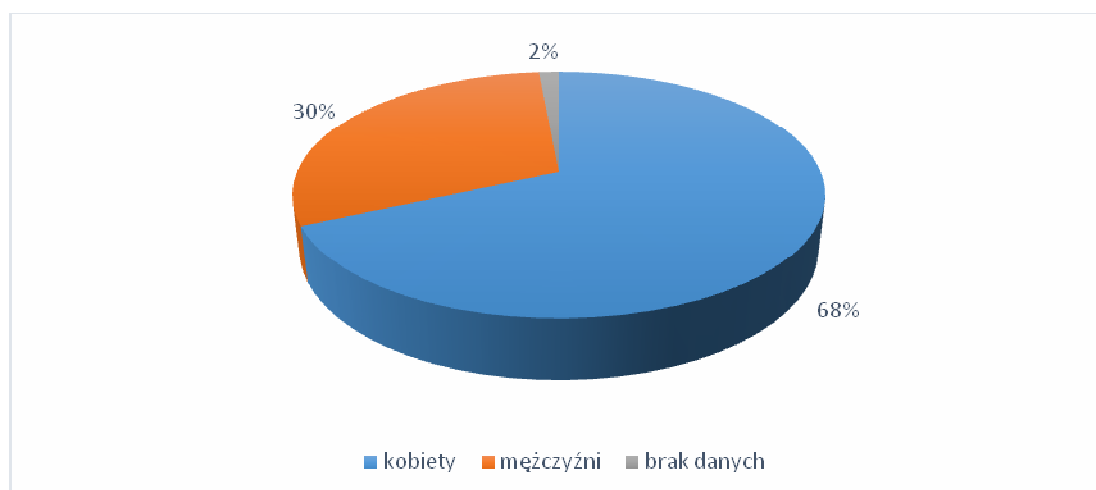
Formułowanie założeń strategii rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o partycypację społeczną i zasady rozwoju społecznego:

- formułowanie misji rozwoju społecznego w korelacji z wizją rozwoju Gminy,
- formułowanie celów strategicznych,
- określanie celów oraz kierunków działań w Gminie,
- określanie sposobu zarządzania realizacją strategii,
- ustalenie zasad monitoringu,
- opracowanie procedur ewaluacji.

Bazą do opracowania diagnozy społecznej zawartej w strategii były materiały i analizy statystyczne gromadzone przez instytucje takie, jak: Urząd Gminy Krzeszów, baza danych regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego www.stat.gov.pl, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie, Zakłady Opieki Zdrowotnej, Gminna Biblioteka Publiczna, Gminny Ośrodek Kultury, placówki oświatowe oraz wyniki anonimowych ankiet na temat występujących w Gminie problemów i oczekiwań.

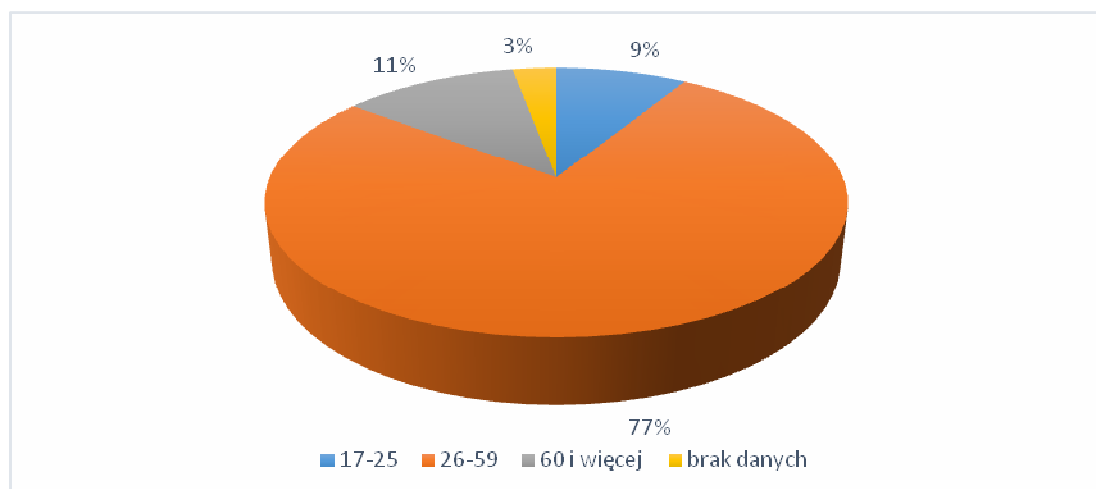
Elementem uspołecznienia procesu budowy GSRPS, było przeprowadzenie badania ankietowego skierowanego do mieszkańców - osób zainteresowanych uczestnictwem w życiu społecznym Gminy. W badaniu kwestionariuszowym udział wzięło łącznie 69 osób (47 kobiet, 21 mężczyzn, w przypadku 1 ankiety odnotowano brak danych na temat płci).

Wykres 1. Udział respondentów ankiety w podziale na płeć. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

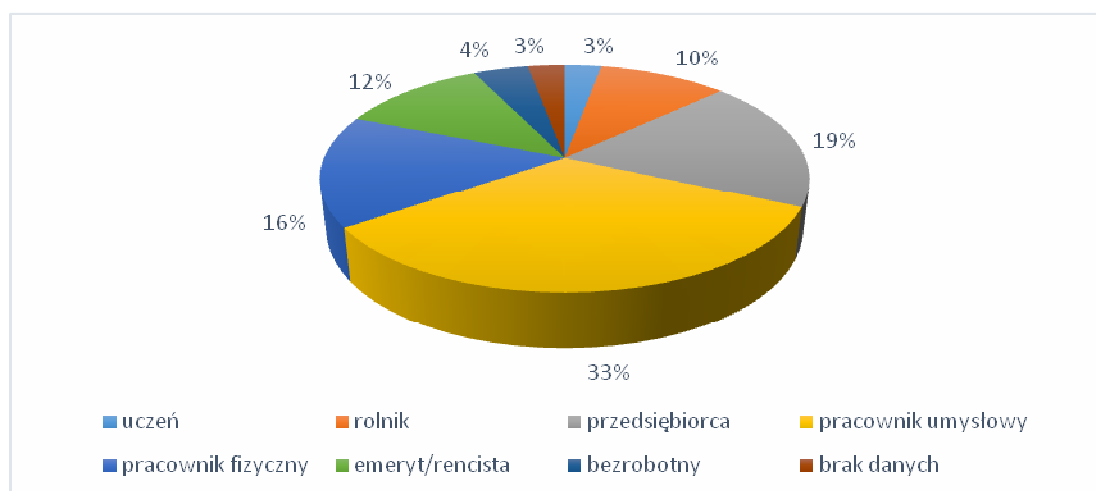
Najliczniejszą grupę wiekową stanowiły osoby mieszczące się w przedziale 26-59 lat 53 osoby. Druga pozycja przypadła grupie wiekowej 60 lat i więcej - było to 8 osób. W przypadku 2 ankiet nie odnotowano danych na temat wieku.

Wykres 2. Udział respondentów wg wieku. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

Pytani o aktywność zawodową mieszkańcy Gminy Krzeszów deklarowali się najczęściej jako pracownicy umysłowi (23 osoby), przedsiębiorcy (13 osób) lub pracownicy fizyczni (11 osób). W przypadku 2 ankiet nie odnotowano danych na temat zawodu respondenta.

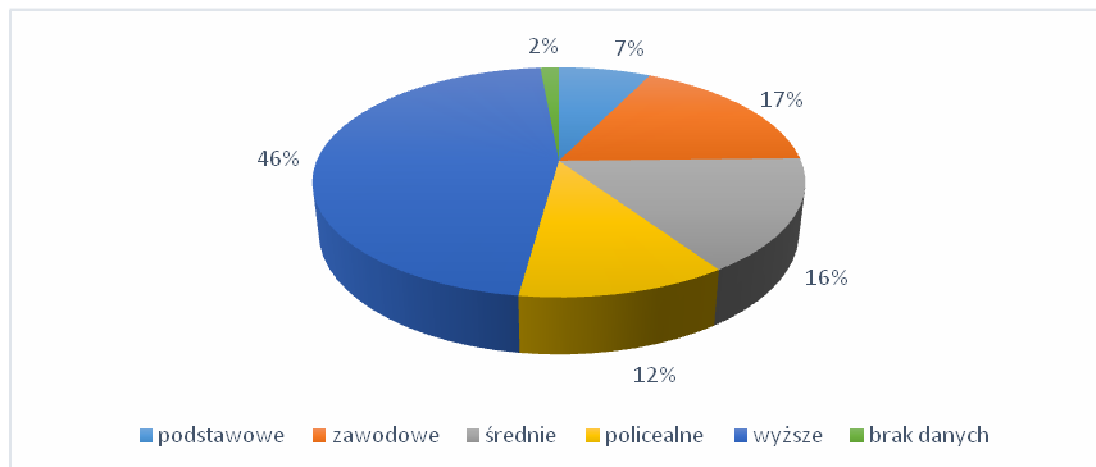
Wykres 3. Podział respondentów wg statusu zawodowego. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

Pod względem wykształcenia najliczniejszą grupą okazały się osoby posiadające wykształcenie wyższe (32 osoby) kolejną liczną grupę stanowiły osoby z wykształceniem

zawodowym (12 osób). Brak danych dotyczących wykształcenia respondenta odnotowano w przypadku 1 ankiety.

Wykres 4. Podział respondentów wg poziomu wykształcenia. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

III. CHARAKTERYSTYKA GMINY

1. Położenie geograficzne

Rysunek 1. Herb Gminy Krzeszów, Źródło: www.Krzeszów.pl

Rysunek 2. Umiejscowienie Gminy Krzeszów w Powiecie Niżańskim. Źródło: www.osp.org.pl.

Gmina Krzeszów położona jest w województwie podkarpackim, w powiecie niżańskim, na zachodnim skraju Płaskowyżu Tarnogrodzkiego, nad rzeką San, w pobliżu drogi krajowej Sandomierz - Jarosław. Swoją powierzchnią obejmuje obszar 62 km². Administracyjnie Gmina podzielona jest na 12 sołectw: Krzeszów, Bystre, Kamionka Dolna, Kamionka Górna, Koziarnia I, Koziarnia II, Krzeszów Dolny, Kustrawa, Łazów, Podolszynka Ordynacka, Podolszynka Plebańska i Sigielki.

2. Historia¹

Pierwsze wzmianki o Krzeszowie pochodzą z XIV wieku. W XV wieku Krzeszów był już ważnym portem rzeczny na Sanie. Statkami rzecznyymi wywożono za granicę sukno, wełnę, broń, a przywożono m.in. przyprawy, perły, srebra i tkaniny. W Krzeszowie także budowano i naprawiano statki. Znajdował się tu zamek, który w czasie, gdy granica wschodnia położona była na osi Przyszów–Kopki–Krzeszów, stanowił ważne zabezpieczenie przed najazdami Litwinów, Jadźwingów, Tatarów i Rusinów. Dopiero wraz ze zmianą granicy, krzeszowski zamek zaczął tracić na znaczeniu.

W 1588 roku Krzeszów przeszedł w ręce Jana Zamoyskiego i stał się miastem oraz rezydencją Ordynacji Zamojskiej. W 1641 roku król Władysław IV nadał Krzeszowowi status miasta. W XVII wieku działała tu huta szkła. Po pierwszym rozbiórze Polski w roku 1772 Krzeszów trafił pod panowanie austriackie, a następnie po likwidacji Księstwa Warszawskiego wszedł w skład Królestwa Polskiego. W połowie XIX wieku tereny miasta nawiedziła zaraza, która zdziesiątkowała ludność. W 1869 roku z powodu represji popowstaniowych Krzeszów utracił prawa miejskie.

Podczas I wojny światowej, wskutek walk granicznych uległo zniszczeniu około 80% zabudowań miejskich w większości drewnianych. We wrześniu 1939 roku najpierw przez miasto wycofywała się armia polska, a później, 14 września, przeprawiał się przez San VIII Korpus armii niemieckiej. Już w 1940 r. w Krzeszowie rozpoczęto organizację ruchu oporu. W 1942 r. miejscowy Związek Walki Zbrojnej (ZWZ) skupiał około 40 osób. Prowadzone było również przez miejscowych nauczycieli tajne nauczanie. Podczas drugiej wojny światowej doszło do eksterminacji ludności miasta i okolic. Po II wojnie światowej Krzeszów stał się - tak jak poprzednio - lokalnym ośrodkiem handlowym, gospodarczym dla kilkunastu okolicznych wiosek.

Specyficzne położenie Krzeszowa sprawiło, że często zmieniał przynależność administracyjną. Do końca 1955 roku Krzeszów należał do powiatu biłgorajskiego, w latach 1956–1975 do powiatu leżajskiego, w latach 1975–1998 do województwa tarnobrzeskiego, a od 1999 roku do powiatu nizańskiego.

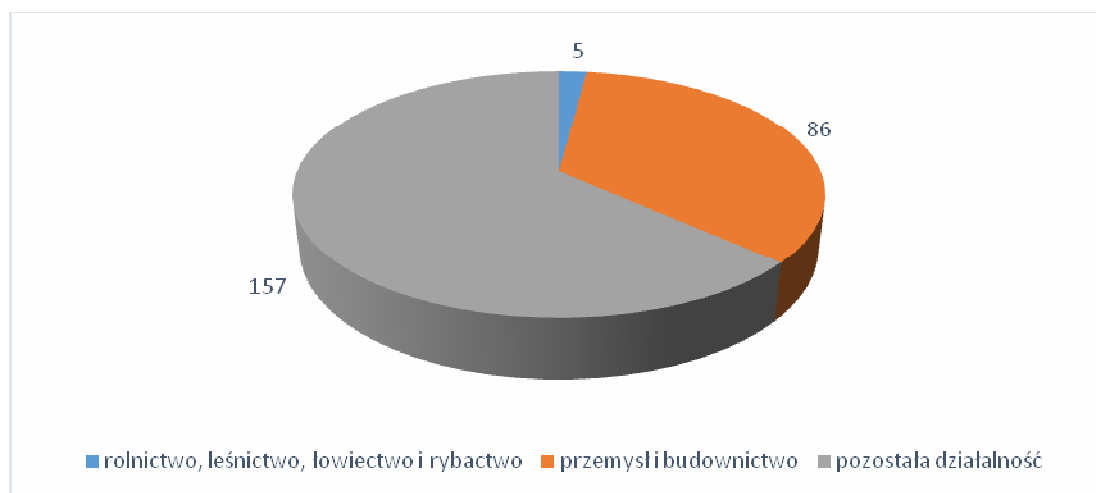
¹ <http://teatrnn.pl/leksykon/>, <https://pl.wikipedia.org/>

3. Gospodarka Gminy

3.1 Przedsiębiorczość

W 2014 roku na terenie Gminy Krzeszów było zarejestrowanych 248 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, spośród których 12 należało do sektora publicznego, a 236 do sektora prywatnego. W ramach wszystkich przedsiębiorstw 63% wykonuje pozostałą działalność gospodarczą, 35% działa w ramach przemysłu i budownictwa, a 2% to rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

Wykres 5. Przedsiębiorstwa z terenu Gminy Krzeszów. Podział według rodzajów działalności PKD 2007- 2014 r.
Źródło: www.stat.gov.pl

W ramach sektora publicznego spośród 12 podmiotów 9 należy do państwowych i samorządowych jednostek prawa budżetowego. Z kolei sektor prywatny to przede wszystkim osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (201 jedn.), reszta to spółki handlowe (5 jedn.), spółdzielnie (2 jedn.) oraz stowarzyszenia i organizacje społeczne (14 jedn.). Na przestrzeni lat 2012-2014 przybyło 11 nowych podmiotów gospodarczych.

Odnosząc się do wskaźników podmiotów gospodarki narodowej - 10 tys. ludności (przyjętych dla celów porównawczych przez GUS), należy stwierdzić, że na 10 tys. ludności na terenie Gminy Krzeszów przypada 581 firm. Na 100 osób w wieku produkcyjnym 7,3 osób fizycznych prowadzi działalność gospodarczą. Odnosząc się do fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych można powiedzieć, że na 10 tys. mieszkańców przypada 33 tego typu instytucji. Dokładne dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki. Źródło: www.stat.gov.pl

Kategoria	Jednostka miary	Wartość wskaźnika		
		2012	2013	2014
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed. gosp.	550	564	581
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	jed. gosp.	40	44	58
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed. gosp.	35	23	40
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	jed. gosp.	7,0	7,2	7,3
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	jed. gosp.	32	35	33
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	jed. gosp.	62	70	91
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	jed. gosp.	87,0	88,7	90,1

4. Ludność Gminy

4.1 Demografia

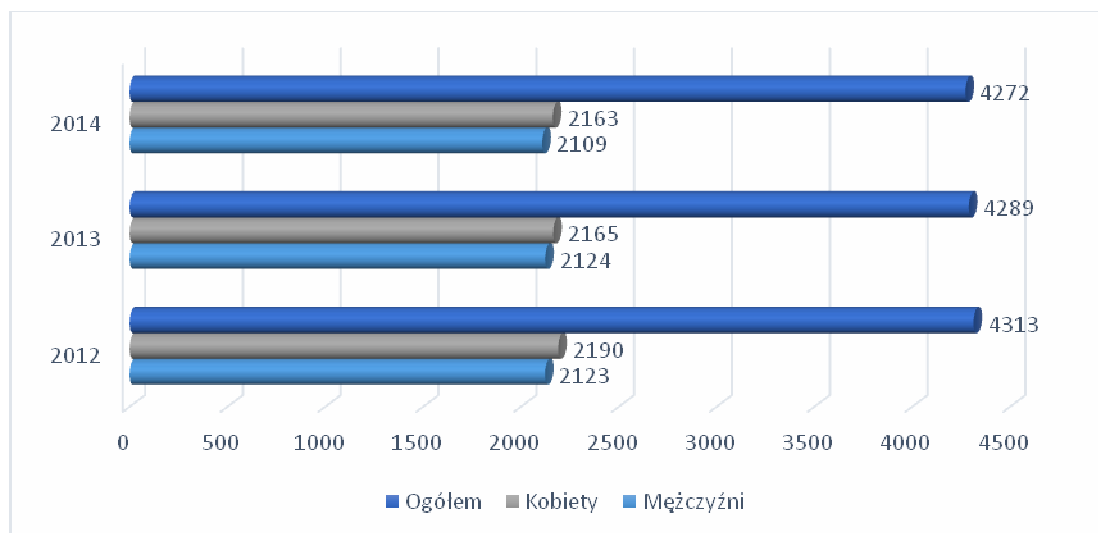
Na koniec 2014 r. Gminę Krzeszów zamieszkiwało 4272 mieszkańców. Na przestrzeni ostatnich lat zauważa się tendencję spadkową w liczbie mieszkańców Gminy. W roku 2014 populacja Gminy zmniejszyła się o 41 osób w stosunku do roku 2012. Gęstość zaludnienia w Gminie wynosi 69 osób na 1 km².

Tabela 2. Demografia Gminy Krzeszów. Źródło: dane GUS.

Wyszczególnienie	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Ogółem	4313	4289	4272
Kobiety			
Ogółem	2190	2165	2163
0-17	389	363	355
w. produkcyjny	1252	1242	1254
w. emerytalny	549	560	554
Mężczyźni			
Ogółem	2123	2124	2109
0-17	409	395	368
w. produkcyjny	1472	1485	1497
w. emerytalny	242	244	244

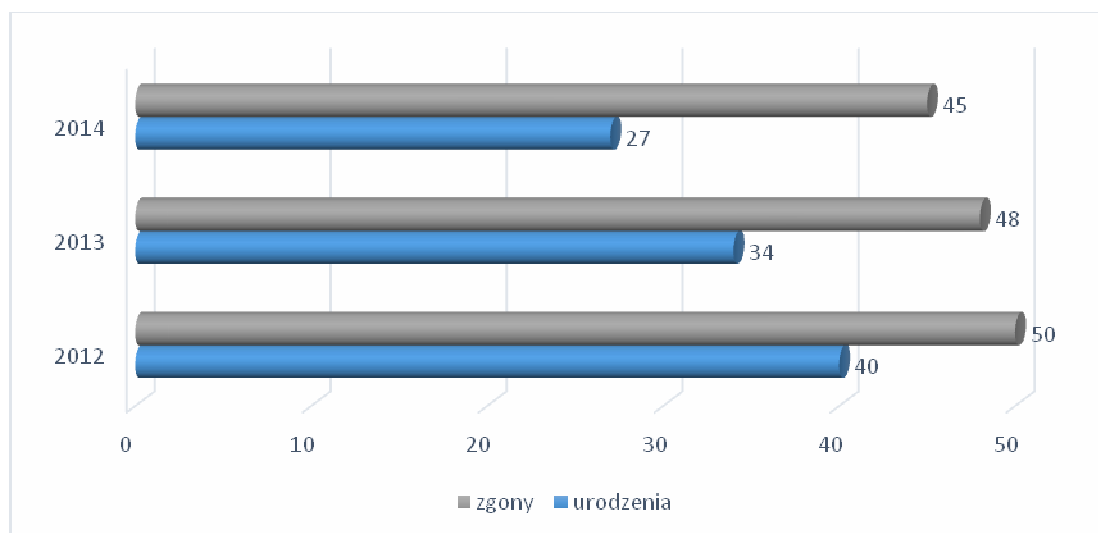
Wśród ogólnej liczby mieszkańców Gminy przeważa liczba kobiet w porównaniu do mężczyzn. W 2014 roku współczynnik feminizacji w Gminie wyniósł 103.

Wykres 6. Liczba mieszkańców Gminy Krzeszów w latach 2012-2014 w podziale na płeć oraz ogółem. Źródło: GUS.

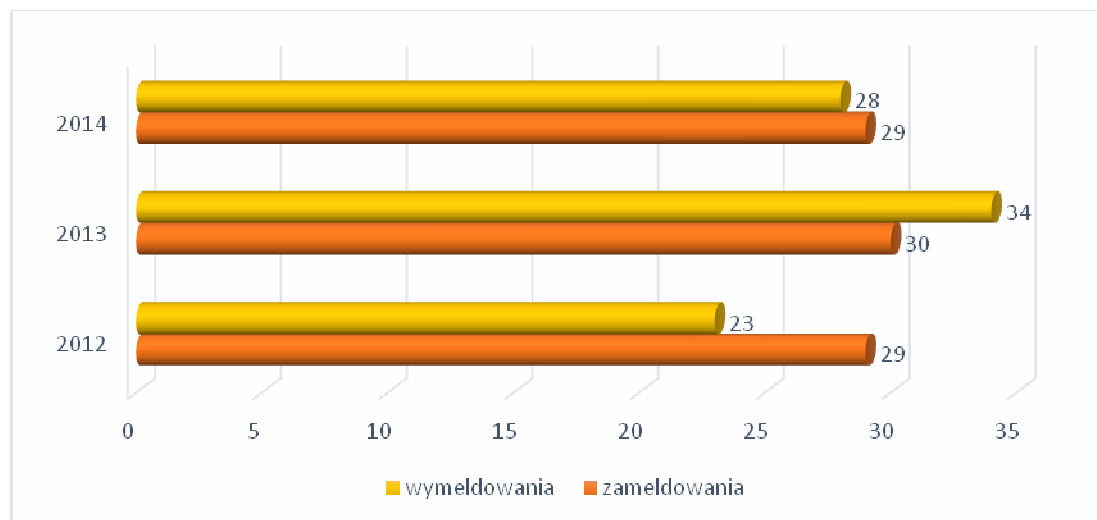
Ujemny bilans demograficzny Gminy, czyli spadek liczby mieszkańców spowodowany jest spadkiem liczby urodzeń w ciągu ostatnich lat. W roku 2012: 40 urodzeń, w roku 2013: 34 urodzenia, w roku 2014: 27 urodzeń. Przyrost naturalny w poszczególnych latach był ujemny, zatem ogólny bilans demograficzny lat 2012-2014 był ujemny i wyniósł - 42 osoby.

Wykres 7. Ruch naturalny ludności (urodzenia i zgony) w Gminie Krzeszów w latach 2012-2014. Źródło: dane GUS.

W przypadku salda migracji wskaźniki są dodatnie. Na przestrzeni lat 2012-2014 liczba wymeldowań była zmienna. Saldo migracji dla lat 2012-2014 wynosi 3 osoby.

Wykres 8. Migracje na terenie Gminy Krzeszów w latach 2012-2014. Źródło: dane GUS.

Wśród mieszkańców Gminy Krzeszów w 2014 roku ponad połowa, to osoby wieku produkcyjnym 64,4%, zaledwie 16,9% stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), natomiast osoby w wieku 60 i więcej (w przypadku kobiet) i 65 i więcej (w przypadku mężczyzn) stanowią grupę osób w ilości 18,7%. Należy zwrócić uwagę, że w poszczególnych latach w wieku produkcyjnym widoczna jest większa liczba mężczyzn niż kobiet, natomiast w wieku poprodukcyjnym liczba kobiet jest ponad dwukrotnie większa niż liczba mężczyzn, co wiąże się z większą umieralnością mężczyzn w tym przedziale wiekowym. Widoczny jest wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym, co jest zjawiskiem korzystnym dla Gminy. Analizując strukturę wieku ludności Gminy Krzeszów można zaobserwować, że maleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, co ma wpływ na starzenie się mieszkańców Gminy.

4.2 Poziom życia

W 2013 r. dochody Gminy Krzeszów w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły 3480 zł, przy wydatkach w wysokości 3722 zł. W tym samym roku wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wyniosły 14,5% całości wydatków gminnego budżetu 2317,8 tys. zł (wzrost o 1,9 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego). W Powiecie Nizańskim wydatki na pomoc społeczną i pozostałe

zadania w zakresie polityki społecznej stanowiły 11,6% wydatków budżetu.

4.3 Mieszkalnictwo

Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosi w Gminie Krzeszów 93,3 m² (2013 r.). W tym samym roku gminne wydatki przeznaczone na gospodarkę mieszkaniową wyniosły 1,8% ogółu wydatków budżetowych przy 0,2% dochodu z tego samego tytułu.

Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Krzeszów. Źródło: dane GUS www.stat.gov.pl

	Jednostka miary	2012	2013	2014
ZASOBY MIESZKANIOWE				
Zasoby mieszkaniowe wg lokalizacji				
Ogółem				
<i>mieszkania</i>	mieszk.	1262	1264	1275
<i>izby</i>	izba	5261	5274	5340
<i>powierzchnia użytkowa mieszkań</i>	m ²	117674	117942	119446
Budynki mieszkalne w Gminie				
Ogółem	-	1217	1219	1227
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne				
Ogółem				
<i>wodociąg</i>	mieszk.	1102	1104	-
<i>ustęp splukiwany</i>	mieszk.	1041	1043	-
<i>łazienka</i>	mieszk.	994	996	-
<i>centralne ogrzewanie</i>	mieszk.	805	807	-
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań				
<i>wodociąg</i>	%	87,3	87,3	-
<i>łazienka</i>	%	78,8	78,8	-
<i>centralne ogrzewanie</i>	%	63,8	63,8	-
Zasoby mieszkaniowe – wskaźniki				
<i>przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania</i>	m ²	93,2	93,3	93,7
<i>przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę</i>	m ²	27,3	27,5	28,0
<i>mieszkania na 1000 mieszkańców</i>	mieszk.	292,6	294,7	298,5

5. Infrastruktura społeczna

5.1 Oświata

W Gminie Krzeszów działalność oświatową prowadzą:

1. Zespół Szkół w Krzeszowie. W skład Zespołu wchodzi Szkoła Podstawowa w Krzeszowie oraz Gimnazjum w Krzeszowie.
2. Publiczna Szkoła Podstawowa w Bystrem.
3. Przedszkole Gminne w Krzeszowie.

Tabela 4. Zespół Szkół w Krzeszowie.. Dane instytucji.

Zespół Szkół w Krzeszowie			
Szkoła Podstawowa			
	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Liczba uczniów	136	132	144
Liczba uczniów niepełnosprawnych	2	1	1
Liczba nauczycieli zatrudnieni w ZS pełny wymiar/n.p.w.	23/12	11/22	15/16
Realizowane programy dodatkowe i programy zewnętrzne	• Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III w szkołach podstawowych Gminy Krzeszów • Podnoszenie kompetencji uczniowskich w dziedzinie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych z wykorzystaniem innowacyjnych metod i technologii – EDUSCIENCE dla uczniów klas IV • Owoce w szkole • Szklanka mleka	• Podnoszenie kompetencji uczniowskich w dziedzinie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych z wykorzystaniem innowacyjnych metod i technologii – EDUSCIENCE dla uczniów klas V • Owoce w szkole • Szklanka mleka	• Owoce w szkole • Szklanka mleka • Mały Mistrz klasy I • Klub bezpiecznego Puchatka • Realizowane zajęcia pozalekcyjne: dydaktyczno-wyrównawcze, logopedyczne, gimnastyka korekcyjno-kompensacyjna, zajęcia rewalidacyjne, • Zajęcia dla uczniów chętnych finansowane przez Radę Gminy Krzeszów: basen z. logopedyczne, wyrównawcze.
Infrastruktura edukacyjna	Gabinet dyrektora, pokój nauczycielski, sekretariat, 10 sal lekcyjnych, w tym 2 pracownie komputerowe, sala gimnastyczna, kuchnia, stołówka,		

	świetlica, kącik zabaw, szatnie uczniowskie klas I-III, szatnia dla dziewcząt klas IV-VI, szatnia dla chłopców klas IV-VI, kotłownia, pomieszczenia konserwatora.		
Gimnazjum			
Liczba uczniów	164	139	136
Liczba uczniów niepełnosprawnych	2	0	1
Liczba nauczycieli zatrudnieni w ZS pełny wymiar/n.p.w.	23/12	11/22	15/16
Realizowane programy dodatkowe i programy zewnętrzne	• Youngster dla klas III, program wsparcia nauczania języka angielskiego • Obowiązkowe projekty edukacyjne nt. historii szkół podstawowych oraz historii nauczania religii w punktach katechetycznych na terenie Gminy Krzeszów	• Obowiązkowe projekty edukacyjne: • Na własne konto we współpracy z NBP i Fundacją na Rzecz Rozwoju Wsi • Historia Szkoły Podstawowej w Koziarni • Jak poprawnie segregować odpady poradnik dla mieszkańców Gminy Krzeszów • W jaki sposób zachęcać uczniów do czynnego uprawiania sportu • Przewodnik po mojej miejscowości w języku niemieckim • Jak skutecznie się uczyć- broszura dla uczniów gimnazjum • Trzymaj formę	• Poszukiwania odpowiedzi na pytania: „Kim jesteś?-wędrowki po świecie filozofii literatury i sztuki klasy III • Drzewo genealogiczne klasy II • Walory turystyczne wybranego regionu kraju • Kto czyta książki ten żyje podwójnie • Lekcje odwrócone • Fale elektromagnetyczne • Śladami przeszłości- historia szkolnictwa na terenie Gminy Krzeszów i okolic • Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze • Zajęcia dla uczniów chętnych finansowane przez Radę Gminy Krzeszów
Infrastruktura edukacyjna	Gabinet wicedyrektora, pokój nauczycielski, sekretariat, 10 sal lekcyjnych, w tym 2 pracownie komputerowe, świetlica siłownia, szkolny ośrodek kariery, biblioteka, sala gimnastyczna, szatnia uczniowska, gabinet pedagoga, psychologa i higienistki szkolnej, pomieszczenie konserwatora.		

Uczniowie niepełnosprawni realizują program nauczania w taki sam sposób, jak młodzież pełnosprawna.

Tabela 5. Publiczna Szkoła Podstawowa w Bystrem. Dane instytucji.

Publiczna Szkoła Podstawowa w Bystrem			
	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Liczba uczniów	76	84	82
Liczba nauczycieli	15	14	14
Realizowane programy dodatkowe i programy zewnętrzne	• Szkoła promująca zdrowie • Owoce w szkole • Szklanka mleka • Przeciwstawiamy się agresji • Trzymaj formę • Mały mistrz • Klub bezpiecznego Puchatka • Nie pal przy mnie, proszę • Czyste powietrze wokół nas • Góra grosza • Radosny uśmiech, radosna przyszłość • Ratujemy i uczymy ratować		

Tabela 6. Przedszkole Gminne w Krzeszowie. Dane instytucji.

Przedszkole Gminne w Krzeszowie		
Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym		
Rok szkolny	Liczba dzieci	Liczba dzieci niepełnosprawnych
2012/2013	60	0
2013/2014	67	1
2014/2015	59	1

Tabela 7. Zatrudnieni nauczyciele. Dane instytucji.

Przedszkole Gminne w Krzeszowie			
	Rok szkolny 2012/2013 2013/2014, 2014/2015		
	Nauczyciel przedszkola	Nauczyciel logopeda	Nauczyciel religii
Nauczyciele zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy	4	-	-
Nauczyciele zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy	1	1	1

Jeden z nauczycieli zatrudniony w niepełnym wymiarze czasu pracy przebywa na urlopie wychowawczym.

Realizowane programy dodatkowe i programy zewnętrzne

Programy dodatkowe opracowane przez nauczycieli i realizowane z dziećmi:

- Bezpieczny przedszkolak- 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015;
- Rozwijanie zainteresowań czytelniczych dzieci w wieku przedszkolnym- 2012/13, 2014/15,
- „Więcej potrafię” wzbogacający zakres edukacji matematycznej- 2013/2014;
- Rozwijanie zainteresowań muzyczno-tanecznych- 2012/2013;
- Kształtowanie postaw matematycznych z elementami metody Gruszczyk-Kolczyńskiej- 2012/2013;

Inne programy dodatkowe:

- Czyste powietrze wokół nas- 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015;
- Akademia Aquafresch- 2012/2013, 201/2014;
- Program Profilaktyczny z promocji Zdrowia 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015.

Tabela 8. Liczba wydanych przez PPP w Nisku orzeczeń i opinii

	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Orzeczenie o potrzebie kształtowania specjalnego	1 obowiązująca na okres pobytu w przedszkolu tj. Od 01.02.2013 do 30.06.2015		
Orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	0	0	2 dla jednego dziecka
Liczba opinii	-	-	12

Wydane przez Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną opinie mają związek z odroczeniem obowiązku szkolnego dla dzieci sześciolletnich.

Infrastruktura edukacyjna

3 sale zajęć, gabinet dyrektora, pokój nauczycielski, gabinet logopedy, kuchnia, szatnia

dla dzieci, magazyny spożywcze, pomieszczenie na pomoce, kotłownia.

Dzieci i młodzież z terenu Gminy korzystają z pomocy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nisku. Poradnia w latach 2012-2014 wydała następującą liczbę orzeczeń i opinii.

Tabela 9. Ilość wydanych orzeczeń i opinii dla uczniów z Gminy Krzeszów w latach 2012-2014. Dane PP-P w Nisku.

	2012	2013	2014
Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	2	4	1
Orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego	2	-	1
Orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	-	-	1
Liczba wydanych opinii	2	4	14

W roku 2014 ponad trzykrotnie wzrosła liczba wydawanych opinii w stosunku do lat poprzednich, może być to związane z wcześniejszym obowiązkiem szkolnym.

5.2 Kultura

Działania z obszaru kultury w Gminie Krzeszów są prowadzone i koordynowane przez Gminny Ośrodek Kultury, który powstał na mocy uchwały Rady Gminy nr XV/75/92 z dnia 17 lipca 1992 roku z późn. zm. W skład Ośrodka wchodzi:

- Gminny Ośrodek Kultury
- Gminna Biblioteka Publiczna
- Świetlica wiejska w Podolszynie Plebańskiej
- Świetlica wiejska w Koziarni

Gminny Ośrodek Kultury swoją działalnością obejmuje miejscowości należące do Gminy Krzeszów. Realizuje swoje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury. Prowadzi wielokierunkową działalność zgodną z założeniami Państwa w dziedzinie polityki kulturalnej.

Stałe formy pracy Gminnego Ośrodka Kultury w Krzeszowie, to między innymi:

- kółko plastyczne,
- kółko szachowe,
- warsztaty teatralne
- zajęcia taneczne,
- lekcje śpiewu,
- nauka gry na instrumentach - gitara, pianino, akordeon.

W Gminnym Ośrodku Kultury działa wielopokoleniowy, składający się z kilku grup wiekowych zespół wokально-instrumentalny „SONANTE”, oraz Kapela Ludowa „Krzeszowianie”. Głównym celem działalności kapeli jest popularyzacja muzyki ludowej regionu rzeszowskiego oraz polskich tańców narodowych.

GOK organizuje min. wystawy malarskie, fotograficzne, spotkania z twórcami, konkursy plastyczne i recytatorskie, plenery malarskie oraz imprezy kulturalne i okolicznościowe. Jest również organizatorem imprezy „Powidlaki” poświęconej produktom lokalnym i tradycji smażenia powideł.

W roku 2014 GOK w Krzeszowie zrealizował następujące inicjatywy:

- Międzypowiatowy Przegląd Kolęd, Pastorałek i Piosenek Świątecznych „Krzeszowskie Kolędowanie 2014”,
- Ferie zimowe 2014- cykl zajęć dla dzieci i młodzieży
- Występ Teatru „Tradycja”
- Występ Grupy Teatralnej BARATARIO
- Organizacja Dnia Kobiet
- Organizacja wystawy „7 Gmin Powiatu Nizańskiego”,
- Przygotowanie stoiska promującego Gminę Krzeszów wspólnie z KGW podczas I Forum Gospodarczego Ziemi Nizańskiej
- Udział w uroczystościach upamiętniających Święto Uchwalenia Konstytucji 3 Maja
- Organizacja szkolenia i konferencji dla producentów produktów tradycyjnych z terenu LGD
- warsztaty „Plener Malarski – Krzeszów 2014”,
- Udział w Dożynkach Powiatowych w Rudniku nad Sanem
- POWIDLAKI 2014 pod honorowym patronatem Marszałka województwa Podkarpackiego i Wojewody Podkarpackiego,
- Wojewódzki konkurs kulinarny „Najlepszy produkt ze śliwką” pod honorowym patronatem Marszałka Województwa Podkarpackiego,

- Uroczystość jubileuszowa zorganizowana przez USC z okazji długoletniego pożycia małżeńskiego
- Piknik integracyjny „Dzień Seniora i Juniora”, organizacja wspólnie ze stowarzyszeniem na rzecz osób starszych, chorych i niepełnosprawnych „Pomoc i wsparcie”
- Wernisaż wystawy pn. „Florografy liśćmi malowane” pani Albiny Róg
- Mikołajkowy Koncert Charytatywny „Aniołek dla dziecka”, organizacja wspólnie ze Stowarzyszeniem „Dobro powraca”
- Kiermasz ozdób świątecznych zorganizowany przez Stowarzyszenie na rzecz osób starszych, chorych i niepełnosprawnych „Pomoc i wsparcie”.

Gminna Biblioteka Publiczna

Gminna Biblioteka Publiczna w Krzeszowie powstała w 1949 roku. W 1991 roku Biblioteka została włączona w struktury Gminnego Ośrodka Kultury w Krzeszowie. Biblioteka obsługuje czytelników Gminy Krzeszów wychodząc naprzeciw potrzebom czytelniczym z zakresu księgozbioru, który jest uzupełniany w nowości biblioteczne. Udziela informacji bibliotecznych korzystając z księgozbioru podręcznego biblioteki, wskazuje odpowiednie źródła informacji i uczy jak należy z nich korzystać (lekcje biblioteczne, wycieczki do biblioteki). W 2011 r. w ramach środków uzyskanych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013 zrealizowano projekt pod nazwą „Zwiększenie dostępności do internetu szansą na podniesienie jakości życia społeczności lokalnej Gminy Krzeszów”, w wyniku którego zakupiono cztery zestawy komputerów z oprogramowaniem, komputer przenośny i urządzenie wielofunkcyjne. Dzięki realizacji tego projektu czytelnia została wyposażona w nowy sprzęt komputerowy, który służy mieszkańcom i cieszy się dużym zainteresowaniem. Ponadto w 2010 roku Biblioteka zmieniła swój dotychczasowy wystrój, czytelnia i wypożyczalnia zostały wyposażone w nowe regały biblioteczne, stoiska pod komputery, biurka.

5.3 Służba zdrowia

W Gminie Krzeszów działają dwa Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, dwie apteki oraz stacja pogotowia ratunkowego. Centrum Medyczne KINESIS w ramach bezpłatnej poradni lekarza rodzinnego zapewnia opiekę lekarzy rodzinnych (specjalisty chorób

dziecięcych, internisty, spec. się w medycynie rodzinnej oraz specjaliści chorób wewnętrznych), opiekę pielęgniarstwa, badania laboratoryjne, okresowe, szczepienia profilaktyczne, badanie ekg, usg jamy brzusznej oraz konsultacje położnej.

Centrum realizuje również programy profilaktyczne :

Program profilaktyki raka szyjki macicy,

Program profilaktyki chorób układu krążenia.

W Centrum Medycznym KINESIS znajduje się jeden gabinet stomatologiczny i rehabilitacyjny. Oprócz lekarzy rodzinnych przyjmują lekarze różnych specjalności w tym: ginekolog, kardiolog, pediatra, neurolog.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ Nasze Zdrowie –Niwińscy” to przychodnia lekarza rodzinnego, która udziela bezpłatnych świadczeń medycznych w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Przychodnia istnieje od 2008 roku. Łącząc nowoczesność z doświadczeniem, przychodnia zapewnia podopiecznym kompleksowe warunki leczenia oraz profesjonalną opiekę lekarską i pielęgniarstwa. Na miejscu istnieje możliwość skorzystania z badań ekg, usg, badań laboratoryjnych oraz szczepień ochronnych. Przychodnie stale podnoszą jakość świadczonych usług by zapewnić podopiecznym poczucie bezpieczeństwa i pogłębić zaufanie do personelu medycznego.

W ramach przychodni funkcjonuje:

Poradnia medycyny rodzinnej, Poradnia (gabinet) podstawowej opieki zdrowotnej,

Gabinet pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, Poradnia (gabinet) pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, Gabinet położnej środowiskowo-rodzinnej, Poradnia (gabinet) położnej podstawowej opieki zdrowotnej, Gabinet pielęgniarki w środowisku nauczania i wychowania,

Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej dla dzieci, Poradnia medycyny sportowej .

W zakresie ochrony zdrowia zidentyfikowanymi problemami są problemy związane z brakiem możliwości zapewnienia całodobowej opieki na do osobami chorymi i chorymi obłożnie, ograniczonym dostępem do lekarzy specjalistów: onkolog, psychiatra. brakiem dostępu do pomocy psychologicznej i prawnej oraz brakiem poradnictwa specjalistycznego. Ze względu na brak obiektów takich jak Zakład Opiekuńczo –Leczniczy problemem staje się brak możliwości zapewnienia opieki dziennej i całodobowej dla osób chorych i chorych obłożnie.

Przy powiększającej się grupie osób wymagających opieki (np. osoby starsze, przewlekłe chore) – dobrym rozwiązaniem byłoby zapewnienie dziennej opieki na terenie gminy. Co

zapewniłoby fachową opiekę nad tymi osobami a opiekunom tych osób umożliwiłoby podjęcie pracy, bądź wypełnianie obowiązków domowych.

5.3 Pomoc społeczna

Podstawę prawną systemu pomocy społecznej w Polsce reguluje ustawa o pomocy społecznej, która określa:

- 1) zadania w zakresie pomocy społecznej;
- 2) rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania;
- 3) organizację pomocy społecznej;
- 4) zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Według Ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2.1).

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3.1).

Ustawa wymienia również przypadki, w jakich udziela się pomocy społecznej. Według Ustawy o pomocy społecznej udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ~ Ubóstwa.
- ~ Sieroctwa.
- ~ Bezdolności.
- ~ Bezrobocia.
- ~ Niepełnosprawności.
- ~ Długotrwałej lub ciężkiej choroby.
- ~ Przemocy w rodzinie.
- ~ Potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi.
- ~ Potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności.
- ~ Bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa

- domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych.
- ~ Trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej statut uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.
- ~ Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- ~ Alkoholizmu lub narkomanii.
- ~ Zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej.
- ~ Klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Ustawy regulujące system pomocy społecznej

Różnorodność problemów społecznych występujących w Gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych regulujących system pomocy społecznej, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) podstawowe prawa oparte na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości, źródło wolności i praw człowieka i obywatela.

Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015r. poz. 1217) regulująca nowy system poza ubezpieczeniowych świadczeń społecznych, finansowanych w całości ze środków budżetu państwa, całkowicie odrębny od systemu pomocy społecznej. Zamiast tak jak dotychczas szeregu różnych, niezależnych od siebie świadczeń Ustawa ta wprowadziła tylko jeden zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, które zastąpiły istniejące zasiłki i świadczenia (np. zasiłek wychowawczy, świadczenie z funduszu alimentacyjnego, jednorazowy zasiłek macierzyński z pomocy społecznej, gwarantowany zasiłek okresowy).

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 roku o zmianie ustawy o zatrudnieniu socjalnym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015r. poz. 1217)

Ustawa o zatrudnieniu socjalnym stwarza szansę na powrót do społeczeństwa osobom, które z różnych powodów znalazły się na marginesie życia społecznego. Wychodzi również naprzeciw postulatom organizacji pozarządowych, które oczekują od państwa większego zaangażowania w aktywizację i edukację środowisk dotkniętych długotrwałym bezrobociem. Projekt Ustawy kładzie nacisk na edukację i aktywizację środowisk marginalizowanych zawodowo i społecznie, a także na wspieranie zatrudnienia dla tych grup. Regulacja ta ma zastosowanie przede wszystkim do osób, które nie posiadają własnych dochodów, a w szczególności osób bezdomnych w procesie wychodzenia z bezdomności, osób uzależnionych

od alkoholu w procesie leczenia, osób uzależnionych od narkotyków w procesie leczenia, osób chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych, byłych więźniów oraz uchodźców.

Tym osobom Ustawa oferuje zatrudnienie socjalne, rozumiane jako uczestnictwo w „inkubatorach społecznych” - Centrach Integracji Społecznej - lub jako wspierane zatrudnienie socjalne u przedsiębiorców, w Centrach Integracji Społecznej bądź w ramach własnej działalności gospodarczej w formie spółdzielni.

Drugą formą pomocy przewidzianą w Ustawie jest wsparcie zatrudnienia osób, które uległy wykluczeniu społecznemu. Wsparcie może polegać na skierowaniu danej osoby przez powiatowy urząd pracy do pracy u przedsiębiorcy. W tej sytuacji pracodawca zobowiązuje się do zatrudnienia danej osoby przez okres do 18 miesięcy, zaś powiatowy urząd pracy do refundowania przedsiębiorcy ze środków Funduszu Pracy części wynagrodzenia przez pierwsze 12 dwanaście miesięcy zatrudnienia osoby.

Ustawa powołuje do życia Centra Integracji Społecznej, w których osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, np. bezdomne lub uzależnione od alkoholu, mogą liczyć na zatrudnienie socjalne. Osoby te mogą przebywać w centrach od 1 do 1,5 roku oraz otrzymywać pieniądze za wykonywaną pracę. W pierwszym miesiącu pracy wynagrodzenie jest równe 40% zasiłku dla bezrobotnych, a w okresie do jednego roku – 80% zasiłku.

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2011r. Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.).

Według Ustawy ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Ustawa przewiduje, że w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

W świetle Ustawy ochrona zdrowia psychicznego polega w szczególności na:

1. promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,
2. zapewnianiu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
3. kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2014r. poz. 1118 późn. zm.).

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie jest ważnym aktem prawnym, wprowadzającym kompleksowe rozwiązania dotyczące podstawowych dziedzin działalności organizacji pozarządowych w Polsce. Obszary, które reguluje Ustawa, to: prowadzenie działalności pożytku publicznego (działalność odpłatna i nieodpłatna pożytku publicznego), uzyskiwanie przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz konsekwencje z tym związane (warunki uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego), nadzór nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego, wolontariat.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015r., poz. 1286)

Rozwiązywanie problemów alkoholowych zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowana na poziomie samorządów gmin, które na mocy Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych. Ustawodawca w art. 4 [1] ust. 1 stanowi: „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań gminy”.

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2015r., poz. 149 z późn. zm.) określa zadania państwa w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej bezrobotnych i innych osób poszukujących pracy.

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011r., Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) wskazuje na rehabilitację zawodową i społeczną oraz zatrudnianie osób niepełnosprawnych zarówno na chronionym jak i otwartym rynku pracy, likwidację barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015r., poz. 875) reguluje kwestię zwalczania nielegalnej produkcji i dystrybucji narkotyków oraz terapii psychiatrycznej dla osób uzależnionych od środków odurzających.

Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 r. Nr 125, poz. 842) nakłada na gminę obowiązek tworzenia własnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzenia poradnictwa i interwencji w przypadku jej zaistnienia, opracowywania i realizacji programów ochrony ofiar przemocy oraz prowadzenia gminnych ośrodków wsparcia dla rodzin dotkniętych przemocą.

Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1302.). Ustawa ta określa:

- ~ zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji;
- ~ warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zwanych dalej „świadczeniami z funduszu alimentacyjnego”;
- ~ zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania z funduszu alimentacyjnego;
- ~ zasady finansowania świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- ~ działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowymi z budżetu państwa.

Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2013 r. poz. 966 z późn. zm.). Ustawa reguluje zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania dodatków mieszkaniowych oraz właściwość organów w tych sprawach. Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, którym średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie trzech ostatnich miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury brutto w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym obowiązującej w dniu złożenia wniosku.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 (Dz.U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm.). Ustawa określa:

- ~ zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- ~ zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków;
- ~ zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- ~ zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- ~ zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2015 r. poz. 513 późn. zm.). Ustawa określa:

- ~ źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego oraz zasady ustalania i gromadzenia tych dochodów;
- ~ zasady ustalania i przekazywania subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa.

Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku (Dz.U. z 2015r. poz.1515). Ustawa określa zadania własne gminy w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców, w tym pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych Gminy z zakresu pomocy społecznej. OPS został utworzony na podstawie Uchwały Nr IX/32/90 Gminnej Rady Narodowej w Krzeszowie z dnia 7 marca 1990 r. oraz Zarządzenia Nr 4/90 z dnia 2 kwietnia

1990 r. Statut OPS zatwierdzony został Uchwałą Nr XXXII/229/14 Rady Gminy Krzeszów z dnia 27 marca 2014 r.

Pomoc społeczna na terenie Gminy Krzeszów wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem świadczonej pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. W roku 2014 struktura organizacyjna OPS obejmowała następujące etaty: kierownik, główna księgowa, referent ds. świadczeń rodzinnych, inspektor do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, asystent rodziny- umowa zlecenie, 3 pracowników socjalnych, opiekunka, 2 osoby świadczące u specjalistyczne usługi opiekuńcze dla ZP. Teren Gminy podzielony jest na 3 rejony opiekuńcze.

Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy pomoc dla mieszkańców Gminy w różnej formie. W 2014 roku pomocą społeczną objętych zostało 222 rodzin. Stanowi to 19,27% ogółu rodzin zamieszkujących Gminę Krzeszów. W rodzinach tych było 706 osób.

Tabela 10. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia. Źródło: OZPS 2014r.

	2012	2013	2014
Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia			
Liczba osób	359	389	385
Liczba rodzin	221	228	222
Osoby, którym przyznano świadczenie			
Liczba osób	330	331	330
W tym:			
Osoby długotrwale korzystające	250	260	184
Wiek 0-17	193	193	168
Wiek produkcyjny	115	121	139
Wiek poprodukcyjny	22	17	23
Liczba rodzin	176	170	167
Liczba osób w rodzinach	662	677	589

Jak wynika z powyższych danych, liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej utrzymuje się na zbliżonym poziomie. W roku 2014 znacząco spadła liczba osób długotrwale korzystających z pomocy o 29% w stosunku do roku poprzedniego.

Tabela 11. Liczba udzielonych świadczeń w latach 2012-2014. Źródło: OZPS 2014r. Krzeszów.

	2012	2013	2014
--	------	------	------

Zasiłek rodzinny i dodatki/liczba rodzin	269	302	265
Zasiłek pielęgnacyjny/liczba świadczeń	1 124	1 166	1 073
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka / liczba świadczeń	36	28	24
Świadczenie pielęgnacyjne/liczba świadczeń	493	394	153
Zasiłek dla opiekuna/liczba świadczeń	-	-	377
Specjalny zasiłek opiekuńczy/liczba świadczeń	0	19	55
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego/liczba osób	32	28	38

OPS w Krzeszowie wykonuje także zadania wynikające z ustawy osobom uprawnionym do alimentów. W roku 2014 wypłacono 19 rodzinom świadczenia z funduszu alimentacyjnego na kwotę 150.740,00 zł. W 2013 roku świadczenia wypłacono również 19 rodzinom na kwotę 158 140,00 zł. Realizując w/w ustawę ośrodek podejmował szereg czynności wynikających z jej przepisów, m.in. na sporządzanie wywiadów u dłużników alimentacyjnych, kierowanie wniosków o ściganie do Policji i Prokuratury, kierowanie wniosków o zatrudnienie do PUP. W roku 2014 pozyskano wpłaty zaległych kwot z tytułu wypłaconych przez Ośrodek alimentów w kwocie 14.556 zł, w 2013 r. w kwocie 15.853,00 zł, które zostały przekazane zgodnie z przepisami na dochód Budżetu Państwa i Gminy.

Ośrodek organizuje również usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które świadczone są przez opiekunki zatrudnione w OPS. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Z usług opiekuńczych w 2014 roku korzystało 6 osób, ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi 7 osób. W 2013 roku z usług opiekuńczych korzystało 6 osób, ze specjalistycznych usług opiekuńczych 3 osoby. W DPS w 2013 roku przebywały 3 osoby z terenu Gminy, w 2014 roku były to dwie osoby.

Coraz częściej osoby starsze/samotne/chore/ o niskich dochodach, mają poważne trudności z utrzymaniem mieszkań i domów. Aktualnie Gmina posiada 9 mieszkań komunalnych, co jest ilością niewystarczającą. Ponadto w gminie nie ma mieszkań socjalnych, chronionych i kryzysowych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie zgodnie z umową nr 56/A/2014 z dnia 30 maja 2014 r. zawartą pomiędzy Wojewodą Podkarpackim, a Gminą Krzeszów realizował działania w ramach programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2014 „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. Zadanie było realizowane od lipca do grudnia 2014 roku. Zatrudniono asystenta rodziny, który w ramach zadania

wykonywał pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W okresie realizacji zadania wsparciem objęto 10 rodzin. Liczba osób w rodzinach objętych pracą asystenta rodziny to 44, w tym 29 dzieci.

Bardzo istotnym zadaniem realizowanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest świadczenie usług w formie pracy socjalnej. W roku 2013 z tej formy pomocy społecznej skorzystało 99 rodzin, czyli 51% ogółu korzystających z pomocy, zawarto 18 kontraktów socjalnych. W roku 2014 pracą socjalną objęto 118 rodzin, stanowi to 51% ogółu korzystających z pomocy. W roku 2014 zawartych zostało 10 kontraktów socjalnych, w tym 8 zawarto w ramach projektu systemowego „Czas na aktywność w Gminie Krzeszów”. Projekt realizowany jest od 2008 roku w ramach Priorytetu VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. W 2014 r. w projekcie wzięło udział 6 kobiet bezrobotnych i 2 kobiety zatrudnione (rolnicy) zamieszkałe na terenie Gminy Krzeszów, pochodzące z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystające z pomocy społecznej i będące w wieku aktywności zawodowej 15-64 lat.

Najważniejsze i najczęściej występujące formy pracy socjalnej zrealizowanej w 2014 roku to: rozmowy wspierające i motywujące, pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności, informowanie o przysługujących uprawnieniach, organizacja poradnictwa specjalistycznego, współpraca z kuratorem sądowym, społecznym, pomoc w uzyskaniu świadczeń (emerytalno-rentowych, rodzinnych, alimentów), współpraca z innymi instytucjami i organizacjami (Policja, Sąd, PUP, PCPR, itp.), pomoc w zorganizowaniu opału, odzieży, i żywności, zapewnienie dzieciom wypoczynku letniego i zimowego, współpraca ze szkołą oraz pedagogiem szkolnym. Praca socjalna skierowana jest na przywrócenie zdolności do samodzielnego funkcjonowania klienta pomocy społecznej.

Praca OPS, to także aktywność obejmująca inne obszary bez których trudno byłoby podejmować działania na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców, m.in. diagnozowanie potrzeb społecznych, opracowywanie programów osłonowych, aktualizacja i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Gmina corocznie uchwała **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** oraz **Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii**.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2015 został przyjęty Uchwałą Nr IV/27/15 Rady Gminy Krzeszów z dnia 19 lutego 2015 roku.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowane są min. następujące zadania:

- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz wspieranie pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych,
- Organizacja wypoczynku wakacyjnego i ferii zimowych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
- Zwiększenie skuteczności interwencji prawno-administracyjnych wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny,
- Działalność i wyposażenie „Punktu Informacji w sytuacji Kryzysowej” jako miejsca pierwszego kontaktu dla osób z problemem alkoholowym oraz ich rodzin przy OPS w Krzeszowie,
- Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej,
- Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów handlujących alkoholem,
- Współpraca z Komendą Wojewódzką Policji w celu zwiększenia skuteczności interwencji wobec zachowań osób znajdujących się pod wpływem alkoholu poprzez dofinansowanie zakupu sprzętu i materiałów służących temu celowi.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii opiera się na inspirowaniu i współdziałaniu różnych podmiotów aktywnych w obszarze uzależnień. W ramach programu realizowane są min. następujące zadania:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychologicznej i prawnej,
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,

- Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Krzeszów na lata 2014-2020

Program zatwierdzono Uchwałą Nr XXX/214/14 Rady Gminy Krzeszów z dnia 27 stycznia 2014 roku. Program realizuje Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie powołany Zarządzeniem Nr 231/A/14 Wójta Gminy Krzeszów z dnia 28 lutego 2014 roku.

Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin, w których ten problem występuje.

W roku 2014 w ramach programu podejmowano następujące działania:

- systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- poprawa współpracy i skuteczności działań służb zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie oraz oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie,
- podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie,
- podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie,
- rozpowszechnienie informatora o instytucjach udzielających pomocy,
- rozpowszechnienie ulotek informujących o możliwościach uzyskania wsparcia,
- udostępnienie materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnym,
- promowanie metod wychowania bez przemocy szczególnie w szkołach,
- propagowanie dobrych praktyk przeciwdziałania przemocy,
- rozbudowywanie i integrowanie systemu współpracy, komunikacji i przepływu informacji między instytucjami i organizacjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

5.4 Policja

Na terenie Gminy funkcjonuje Zespół Prewencji w Krzeszowie, podległy pod Komisariat Policji w Rudniku nad Sanem.

Według danych Policji, w latach 2012-2014 na terenie Gminy Krzeszów liczba stwierdzonych przestępstw wynosiła 132, w tym 16 czynów zabronionych popełnionych przez nieletnich. Odnotowano 113 interwencji domowych, sporządzono 25 Niebieskich Kart. Nadal prowadzonych jest 8 Niebieskich Kart.

5.5 Rekreacja i sport

W obszarze rekreacji i sportu w Gminie Krzeszów prowadzi działalność Gminny Zakład Sportu i Rekreacji „Błękitny San” w Krzeszowie. Głównym celem jego działalności jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców Gminy Krzeszów w zakresie kultury fizycznej i sportu, w tym utrzymywanie terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych.

Do podstawowych zadań GZSiR „Błękitny San” należą:

1. Upowszechnianie sportu i rekreacji poprzez organizację zajęć sportowych oraz imprez sportowo-rekreacyjnych;
2. Świadczenie usług z zakresu powszechnej kultury fizycznej;
3. Współdziałanie ze stowarzyszeniami kultury fizycznej i innymi organizacjami sportowymi w zakresie koordynowania odbywających się na terenie Gminy Krzeszów zawodów sportowych i masowych imprez sportowo-rekreacyjnych;
4. Prowadzenie i utrzymanie obiektów rekreacyjnych i sportowych będących w zarządzie Zakładu;
5. Eksploatacja i utrzymanie bazy sportowej i rekreacyjnej;
6. Organizowanie i prowadzenie działalności informacyjno-reklamowej promującej kulturę fizyczną i zdrowy styl życia oraz wizerunek Zakładu;
7. Organizowanie widowisk estradowych w zarządzanych obiektach;
8. Udostępnianie bazy sportowej i rekreacyjnej klubom sportowym, organizacjom kultury fizycznej i innym użytkownikom.

5.6 Organizacje społeczne

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Rada Gminy Krzeszów corocznie uchwała **Program Współpracy Gminy Krzeszów z Organizacjami Pozarządowymi oraz Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego**. Przedmiotowy program określa kierunki,

obszary, zadania współpracy jednostki samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Program określa również formy współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Celem programu jest:

1. Umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za wspólnotę lokalną,
2. Tworzenie odpowiednich warunków umożliwiających pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców Gminy w rozwiązywaniu lokalnych problemów,
3. Wykorzystywanie możliwości podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego.

Aktywność społeczną na terenie Gminy Krzeszów reprezentuje:

- **Stowarzyszenie na rzecz osób starszych, chorych i niepełnosprawnych „Pomoc i wsparcie”.**

Celem stowarzyszenia jest:

- Zwiększenie wydolności opiekuńczej rodziny,
- Opieka nad osobami starszymi i chorymi,
- Zwiększenie aktywności życiowej i zaradności osobistej osób chorych,
- Poprawa jakości opieki zdrowotnej nad osobami przewlekle chorymi,
- Świadczenie opieki zdrowotnej i socjalnej osobom chorym i w podeszłym wieku,
- Reprezentowanie, wspieranie i promowanie etosu zawodu opiekuna medycznego oraz działanie na rzecz jakościowego rozwoju tego zawodu,
- Polepszenie standardu i jakości życia seniorów,
- Ułatwienie seniorom dostępu do wszystkich obszarów życia gospodarczego i społecznego,
- Działanie na rzecz ochrony praw seniorów i osób niepełnosprawnych i pomoc w przeciwdziałaniu dyskryminacji,
- Działanie na rzecz propagowania zdrowego stylu życia,
- Ochrona i promocja zdrowia,
- Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych w trudnej sytuacji życiowej,
- Kultywowanie tradycji ludowej.

- **Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Krzeszowskiej ROTUNDA**

Ogólnym celem działania Stowarzyszenia jest inicjowanie harmonijnego rozwoju społecznego Gminy Krzeszów. Głównym celem jest działalność na rzecz renowacji i konserwacji obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie Gminy Krzeszów, w szczególności kościoła parafialnego pw. Narodzenia NMP w Krzeszowie.

➤ **Stowarzyszenie Twórców Kultury i Folkloru Ziemi Krzeszowskiej w Krzeszowie**

Misją Stowarzyszenia jest:

- Rozwijanie i pomnażanie dorobku kultury narodowej i lokalnej poprzez realizowanie, wspieranie inicjatyw obywatelskich na rzecz rozwoju społecznego i kulturalnego,
- Promowanie regionu, kultury ludowej, lokalnych tradycji i atrakcji.
- Upowszechnianie działań wszechstronnego rozwoju, edukacji, wychowania i promocji oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych.
- Inspirowanie, rozwijanie i popieranie zainteresowań artystycznych oraz doskonalenie umiejętności fachowych członków stowarzyszenia.
- Prowadzenie działalności kulturalnej i oświatowej.
- Kultywowanie historii, tradycji i kultury ze szczególnym uwzględnieniem folkloru.
- Promocja walorów regionalnych z wykonaniem narzędzi multimedialnych i turystyki.
- Działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego, ekologii i ochrony zwierząt oraz dziedzictwa przyrodniczego.
- Integrowanie środowiska artystycznego.

➤ **Krzeszowskie Stowarzyszenie Oświatowe**

Celem Stowarzyszenia jest:

- Inicjowanie, wspieranie i prowadzenie działalności edukacyjnej, w szczególności na rzecz dzieci, młodzieży, osób niepełnosprawnych oraz dorosłych.
- Wyrównywanie szans edukacyjnych.
- Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz rozwoju kultury.
- Kultywowanie tradycji i ochrona dziedzictwa kulturowego w regionie.
- Działanie na rzecz rozwoju kultury fizycznej, sportu, rekreacji i turystyki.

- Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych.
- Promowanie zdrowego stylu życia.
- Podejmowanie działań na rzecz ekologii i ochrony zwierząt oraz dziedzictwa przyrodniczego.
- Działania na rzecz rozwoju samorządności i demokracji.
- Organizowanie czasu wolnego osobom starszym, niepełnosprawnym, samotnym i bezrobotnym.
- Aktywizowanie i integrowanie środowiska lokalnego, w tym środowiska oświatowego.
- Promowanie i rozwijanie nowatorskich metod kształcenia i wychowania.
- Promowanie wszelkich przedsięwzięć służących rozwojowi oświaty.
- Podejmowanie i wspieranie działalności wydawniczej.
- Nawiązywanie współpracy z organizacjami oraz jednostkami samorządowymi i administracji rządowej w zakresie oświaty i wychowania.
- Wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, poprzez organizowanie pomocy rzeczowej i materialnej dzieciom i młodzieży z rodzin w trudnej sytuacji życiowej oraz niepełnosprawnym.
- Organizowanie pomocy humanitarnej, w tym pomocy dla polskich placówek opiekuńczo-wychowawczych poza granicami kraju.
- Rozwijanie współpracy i kontaktów między społeczeństwami różnych narodów i działanie na rzecz integracji europejskiej.
- Pozyskiwanie środków na działalność z dostępnych funduszy pomocowych.

➤ **Fundacja Na Rzecz Kultury, Rozwoju I Dialogu "POLONIA ET CARPATIA"**

- Inicjowanie i organizowanie przedsięwzięć z zakresu kultury, edukacji, kultury fizycznej i innych odwołujących się do tradycji kulturowych i dobrego sąsiedztwa pogranicza polsko-ukraińsko-słowackiego.
- Inicjowanie i wspieranie nowatorskich rozwiązań w różnorodnych dziedzinach życia społecznego, a w szczególności w ochronie praw i wolności człowieka i obywatela, w rozwoju samorządności, promowaniu inicjatyw społecznych w sferze kultury, dziedzictwa narodowego, współpracy transgranicznej.
- Propagowanie wykorzystania nowoczesnych technologii w ogólnie pojętym poradnictwie obywatelskim.

- Popularyzacja idei współpracy ponad podziałami.
- Kultywowanie tradycji lokalnych i regionalnych, w tym obrzędowości, kultury życia codziennego, obyczajów i ich upowszechnianie oraz ochrona przed niekorzystnymi wpływami cywilizacji i globalizacji.
- Utrwalanie regionalnych tradycji i obyczajów oraz ich ochrona w ramach dziedzictwa narodowego.
- Rozwijanie i umacnianie postaw nastawionych na aktywne współdziałanie w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.
- Wspieranie organizacji, których celami statutowymi jest: działalność popularnonaukowa, edukacyjna, kulturalna, w zakresie kultury fizycznej i sportu, ochrony środowiska, dobroczynności, oświaty sanitarnej i pomocy społecznej, adaptacji społecznej osób niepełnosprawnych.

➤ **Ochotnicza Straż Pożarna**

- OSP w Bystrem
- OSP w Kamionce Dolnej
- OSP w Kamionce Górnej
- OSP w Krzeszowie
- OSP w Koziarni
- OSP w Kustrawie
- OSP w Łazowie
- OSP w Podolszynie Ordynackiej
- OSP w Podolszynie Plebańskiej

➤ **Koło Gospodyń Wiejskich**

KGW zostało zarejestrowane 2004 roku. Głównym celem jest reaktywacja kultywowania obrzędów i potraw regionu krzeszowskiego. KGW bierze udział we wszystkich imprezach lokalnych i regionalnych związanych z promocją produktów lokalnych.

6. Diagnoza sytuacji społecznej Gminy

6.1 Analiza problemów społecznych Gminy Krzeszów na podstawie danych instytucji

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy finansowej w latach 2012-2014 okazały się: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz alkoholizm. Istotnym problemem jest również przemoc w rodzinie.

Tabela 12. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2012-2014. Źródło: OPS Krzeszów.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	2012		2013		2014	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	101	397	113	468	115	439
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	23	154	25	171	23	148
W tym:						
Wielodzietność	23	154	25	171	23	148
Bezrobocie	95	379	95	405	84	324
Niepełnosprawność	48	166	47	150	44	128
Długotrwała lub ciężka choroba	89	306	82	284	86	255
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	28	123	24	116	16	73
Przemoc w rodzinie	2	6	19	60	5	20
Alkoholizm	11	24	12	33	19	54
Narkomania	0	0	0	0	1	1
Trudności adaptacyjne po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	1	1	0	0
Zdarzenie losowe	0	0	0	0	3	11
Sytuacja kryzysowa	2	8	0	0	3	20

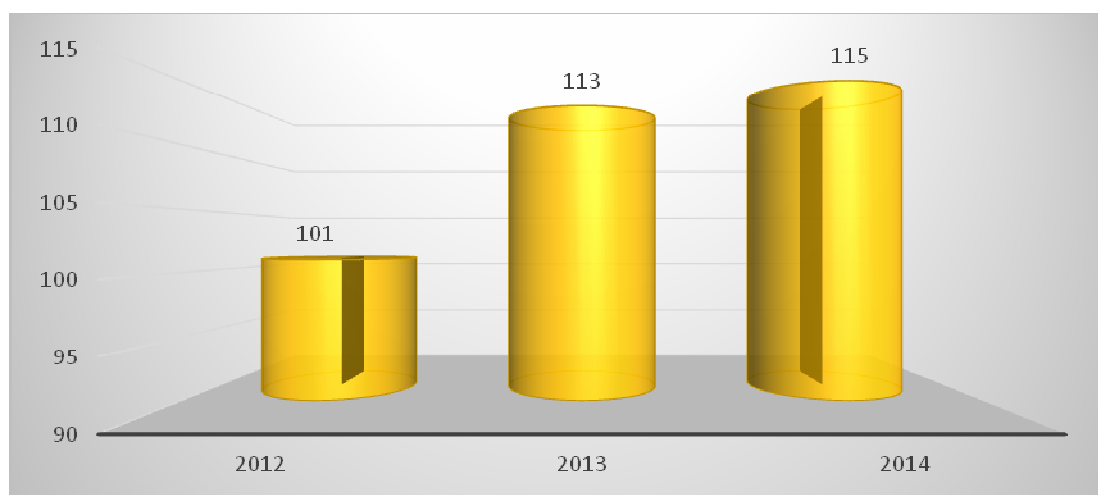
Ubóstwo

Głównym powodem trudnej sytuacji mieszkańców Gminy Krzeszów korzystających z pomocy społecznej jest ubóstwo. Ubóstwo jest określane jako stan uwarunkowany najczęściej niewystarczającą wysokością dochodów. Brak dochodów uniemożliwia zaspokajanie potrzeb, a przy utrzymującym się długim okresie występowania niedostatku, stanowi zagrożenie wykluczenia społecznego. Utrzymujący się stan ubóstwa powoduje

niemożność zaspokajania potrzeb biologicznych we własnym zakresie oraz deficyty uczestnictwa w różnych sferach życia społecznego. Problem ubóstwa wiąże się z innymi czynnikami takimi, jak bezrobocie, choroby, dysfunkcyjność rodzin, alkoholizm. Na ubóstwo patrzy się też jako na problem niedożywienia, braku wykształcenia i złą jakość usług medycznych.

W latach 2012-2014 najwięcej rodzin w Gminie Krzeszów uzyskało świadczenia z powodu ubóstwa. Jak ilustruje poniższy wykres, na przestrzeni trzech lat liczba beneficjentów stopniowo rosła.

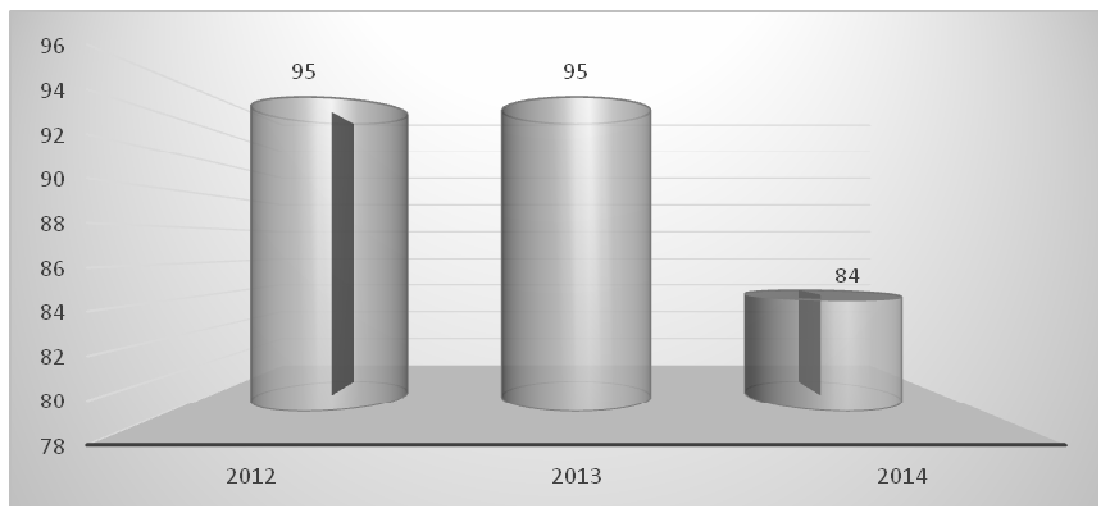
Wykres 9. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa w latach 2012-2014. Źródło: OPS Krzeszów.

Bezrobocie

Drugim poważnym problemem społecznym Gminy jest bezrobocie. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w 2014 roku zmniejszyła się o 12%.

Wykres 10. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 2012-2014. Źródło: dane OPS.

Bezrobocie szczególnie dotyka kobiety o niskich kwalifikacjach zawodowych, ludzi niepełnosprawnych oraz długotrwale pozostających bez pracy. Liczba osób bezrobotnych z terenu Gminy Krzeszów zarejestrowanych w PUP w Nisku od 2012 zwiększyła się.

Tabela 13. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Krzeszów w latach 2012-2014. Źródło: dane PUP w Nisku.

Dane	2012	2013	2014
Liczba bezrobotnych ogółem	307	344	329
Bezrobotne kobiety	154	164	162
Bezrobotni mężczyźni	153	180	167

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi 12%. Udział procentowy bezrobotnych kobiet w 2014 roku wynosił 12,9% i przewyższał wskaźnik określający bezrobotnych mężczyzn 11,2%.

Tabela 14. Stopa bezrobocia w Powiecie Niżańskim, Województwie Podkarpackim oraz Kraju w latach 2012-2014. Źródło: dane PUP w Nisku.

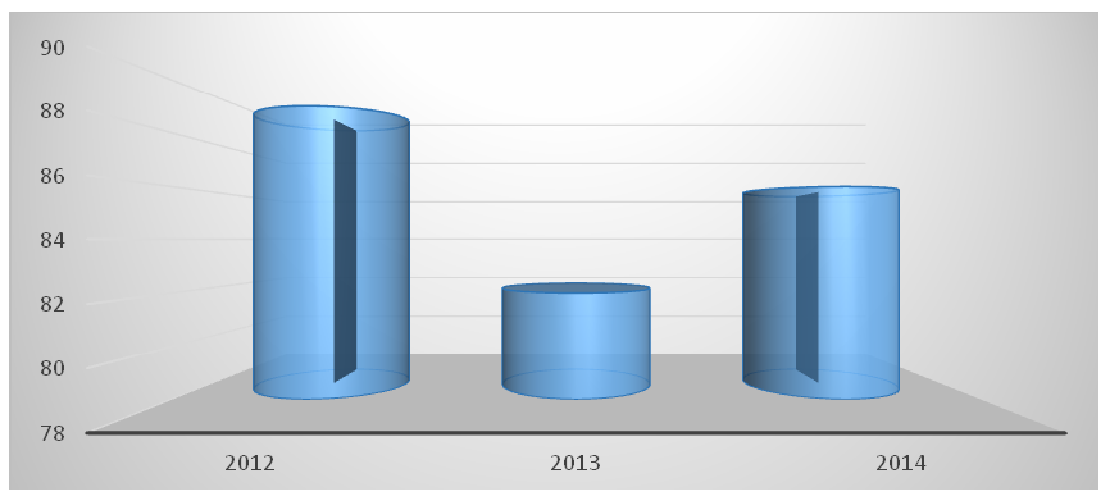
	2012	2013	2014
Powiat Niżański	25,3%	25,8%	23%
Województwo Podkarpackie	16,4%	16,3%	14,6%
Polska	13,4%	13,4%	11,5%

Jak wskazują dane porównawcze prezentowane w powyższej tabeli poziom bezrobocia w Powiecie Niżańskim, jest prawie dwukrotnie wyższy niż średnia krajowa.

Długotrwała lub ciężka choroba

Następnymi pod względem liczby rodzin pobierających świadczenia są problemy wynikające z długotrwałej lub ciężkiej choroby. W 2014 roku liczba rodzin pobierających świadczenia z tego powodu zmniejszyła się o 7% w stosunku do roku 2012.

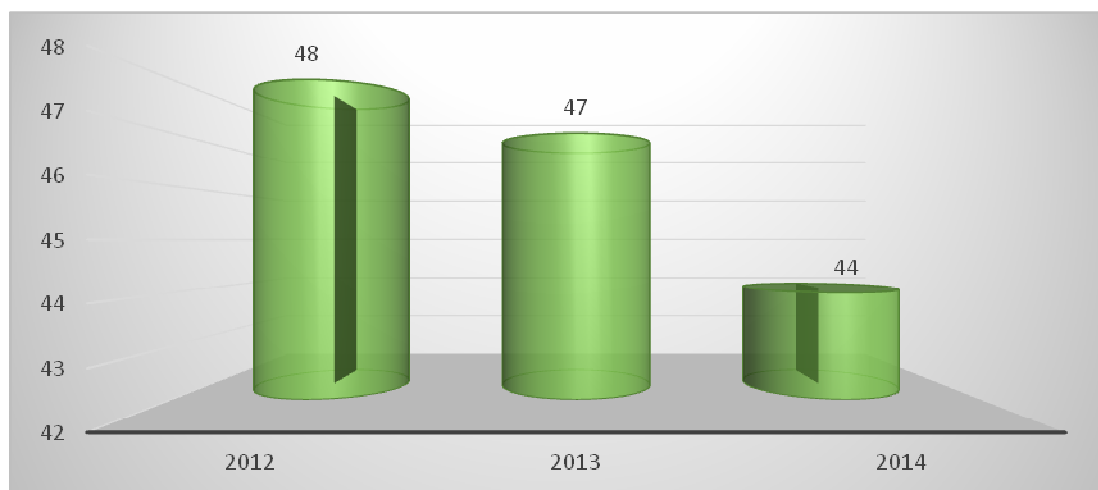
Wykres 11. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2012-2014. Źródło: dane OPS.

Niepełnosprawność

Kolejnym co do liczebności beneficjentów problemem społecznym Gminy jest niepełnosprawność. W latach 2012-2014 liczba świadczeniobiorców z tego tytułu nieznacznie zmalała. W latach 2012-2014 dla mieszkańców Gminy Krzeszów wydano 9 orzeczeń o niepełnosprawności oraz 78 o stopniu niepełnosprawności.

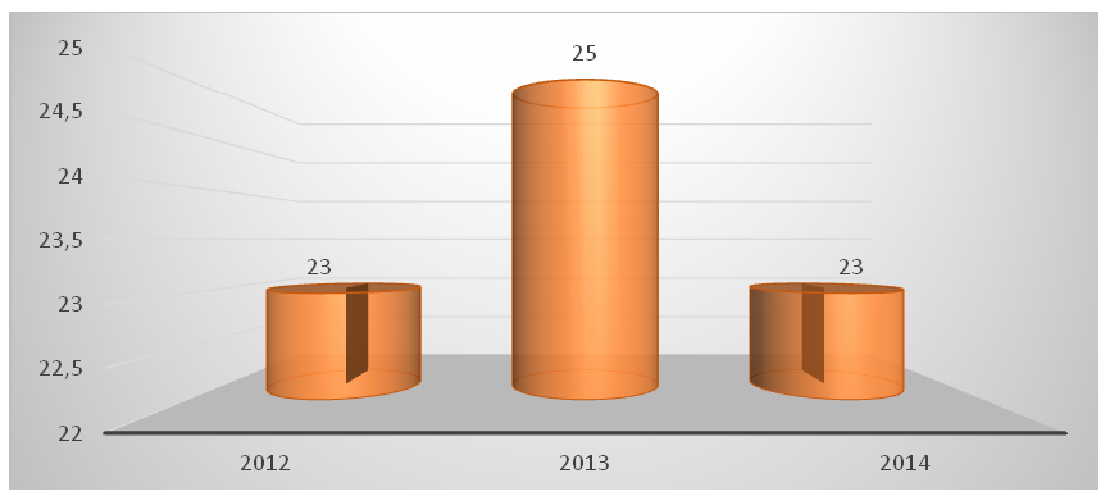
Wykres 12. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2012-2014. Źródło: dane OPS.

Potrzeba ochrony macierzyństwa

Liczba osób otrzymujących wsparcie z tytułu ochrony macierzyństwa w latach 2012-2014 utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Należy podkreślić, że osobą, która powinna pomóc zwalczać zaistniałą sytuację jest pracownik socjalny. Jego rolą powinno być uświadamianie kobiet o ich prawach, zachęcanie ich do walczenia z nieuczciwymi pracodawcami oraz informowanie odpowiednich instytucji o łamaniu prawa.

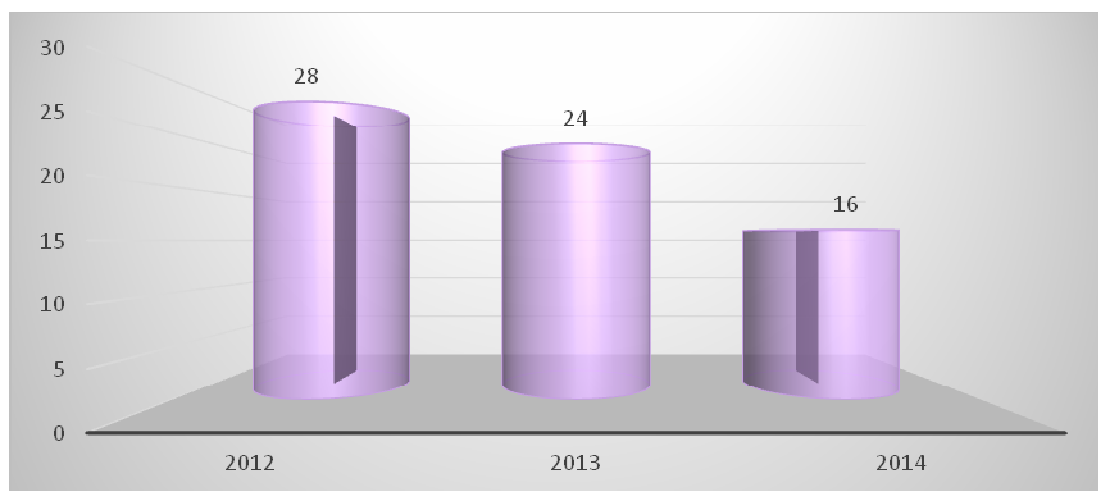
Wykres 13. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w latach 2012-2014. Źródło: dane OPS.

Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Następnymi ważnymi pod względem liczby rodzin pobierających świadczenia są problemy wynikające z ich bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Ilość rodzin objętych pomocą z tego tytułu w latach 2012-2014 stale zmniejszała się.

Wykres 14. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2012-2014. Źródło: dane OPS.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Biorąc pod uwagę typy rodzin, które korzystały ze świadczeń pomocy socjalnej w latach 2012-2014, należy stwierdzić, że największym świadczeniobiorcą były rodziny z

dziećmi (łącznie 339 rodzin). W 2014 r. również ta kategoria stanowi największy udział w rodzaju rodzin korzystających ze świadczeń (102 rodziny).

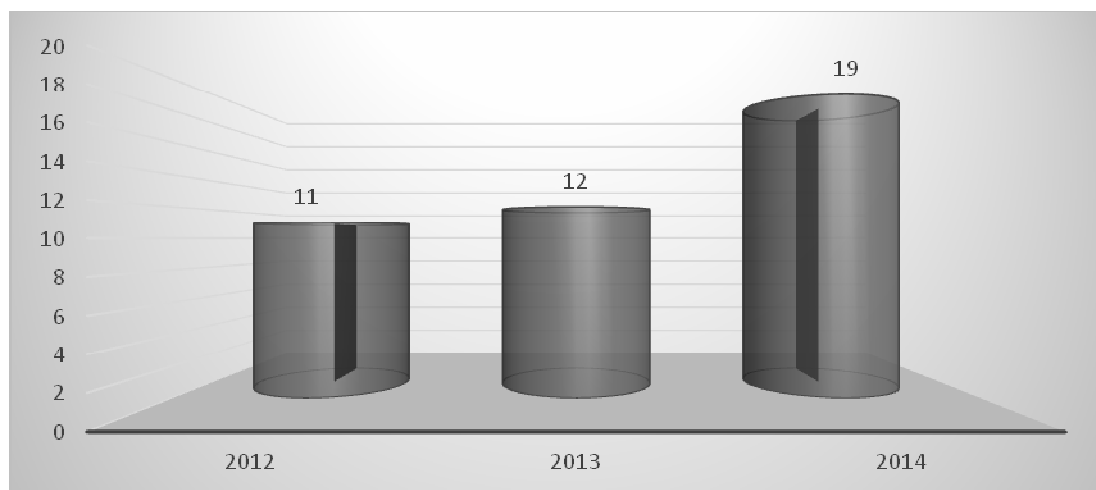
Tabela 15. Typy rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2012-2014. Źródło: dane OPS.

Rodzaj rodziny	Liczba rodzin		
	2012	2013	2014
Rodziny z dziećmi	115	122	102
Rodziny niepełne	11	12	12
Rodziny emerytów i rencistów	47	39	43

Alkoholizm

Kolejnym powodem udzielania pomocy rodzinom w Gminie Krzeszów są problemy wynikające z alkoholizmu. Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych problemów zakłócających funkcjonowanie rodzin. Często rodziny alkoholików dotknięte są ubóstwem, bezrobociem, przemocą domową oraz innymi dysfunkcjami.

Wykres 15. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu w latach 2012-2014. Źródło: dane OPS.

Liczba rodzin, którym w 2014 r. udzielono pomocy z powodu alkoholizmu zwiększyła się o 73% w stosunku do roku 2012.

Problemy społeczne – interwencje

W 2013 roku Policja przeprowadziła 14 interwencji domowych gdzie stwierdzono stosowanie przemocy w rodzinie i wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”. Ponadto zgodnie z danymi Policji w 5 przypadkach wszczęto i przeprowadzono postępowania sprawdzające i przygotowawcze w kierunku art. 207§1 kk, 4 zostały zakończone aktem oskarżenia, 1 zostało zakończone umorzeniem postępowania wobec braku znamion przestępstwa.

W roku 2014 Policja przeprowadziła na terenie Gminy Krzeszów 4 interwencje domowe związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, wszczęto 6 procedur „Niebieskiej Karty”. W jednym przypadku zostało wszczęte postępowanie przygotowawcze z art.207§1 kk, które zakończone zostało skierowaniem aktu oskarżenia do Sądu.

Ogółem z terenu Gminy Krzeszów, w 2014 roku objętych procedurą „Niebieskiej Karty” było sześć rodzin. W czterech przypadkach sprawcy przemocy posiadają kary w zawieszeniu, z wyznaczonymi okresami próby i dozorem kuratora. W rodzinach tych sytuacja jest monitorowana przez Dzielnicowego.

Tabela 16. Skala przemocy w rodzinie. Źródło: OPS Krzeszów.

	2013	2014
Liczba rodzin, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie	10	5
Ogółem osoby poszkodowane, w tym:	32	10
Kobiety	11	5
Dzieci	7	2
Mężczyźni	0	0
Osoby, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie	10	5
Kobiety	0	0
Małoletni	0	0
Mężczyźni	10	5

W roku 2014 o połowę zmalała liczba rodzin, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie. Z danych zawartych w tabeli poniżej wynika, że znacznie zmalała liczba sporządzanych „Niebieskich kart”.

Tabela 17. Liczba sporządzonych Niebieskich kart na terenie Gminy Krzeszów. Źródło: dane OPS Krzeszów.

	2013	2014
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart, ogółem	14	6
Policja	14	6
Pomoc społeczna	0	0
Służba zdrowia	0	0
Oświata	0	0
GKRPA	0	0

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nisku wynika, że w latach 2012-2014 z terenu Gminy Krzeszów troje dzieci zostało umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (pobyt jednodniowy). Nie zgłoszono do adopcji, ani nie adoptowano żadnego dziecka z terenu Gminy. W rodzinach zastępczych również nie umieszczono żadnego dziecka.

Natomiast z danych uzyskanych z Sądu Rejonowego w Nisku III Wydział Rodzinny i Nieletnich wynika, że z zakresu ograniczenia, pozbawienia i zawieszenia władzy rodzicielskiej, z terenu Gminy Krzeszów w 2012 r. wpłynęły dwie sprawy, w 2013 r. trzy sprawy i w 2014 r. dwie sprawy.

6.2 Problemy i oczekiwania społeczne wg uczestników warsztatów i na podstawie ankiety

Ankiety ewaluacyjne stanowią nieodłączny element diagnozy problemów społecznych, pojawiających się na terenie Gminy. W badaniu kwestionariuszowym udział wzięło łącznie 62 osoby (45 kobiet, 16 mężczyzn, w przypadku 1 ankiety odnotowano brak danych na temat płci). Osoby badane reprezentowały następujące kategorie:

Wykształcenie:

- podstawowe - 5
- zawodowe - 12
- średnie - 11
- policealne - 8
- wyższe - 32
- brak danych – 1

Kategorie wiekowe:

- 13-16 lat - 0
- 17-25 lat - 6
- 26-59 lat - 53
- 60 i więcej – 8
- brak danych - 2

Zawód:

➤ uczeń - 2	➤ emeryt/rencista - 8
➤ rolnik - 7	➤ bezrobotny - 3
➤ przedsiębiorca - 13	➤ inny(jaki?) - 0
➤ pracownik umysłowy - 23	➤ brak danych - 2
➤ pracownik fizyczny - 11	

Oprócz przedstawionych danych metryczkowych, respondenci zostali poproszeni w pierwszej części ankiety o wypełnienie poniższej tabeli określając stopień zadowolenia

z podanych warunków życia w Gminie. Należało zaznaczyć jedną z możliwych odpowiedzi od 0 do 4, przy czym 0 – bardzo niezadowolony/a; 1 – niezadowolony/a; 2 – niezdecydowany/a; 3 – zadowolony/a; 4 – bardzo zadowolony/a).

W jakim stopniu jest Pan(i) zadowolona z następujących warunków życia w Gminie	Bardzo niezadowolony/a	Niezadowolony/a	Niezdecydowany/a	Zadowolony/a	Bardzo zadowolony/a
1. Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe)	3	14	22	22	7
2. Dostęp do Internetu	5	5	14	32	12
3. Dostęp do informacji na temat wydarzeń w Gminie	1	10	16	27	14
4. Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy	0	5	13	31	19
5. Organizacja imprez cyklicznych w Gminie	2	4	9	26	25
6. Dostępność doradztwa psychologiczno – prawnego	11	20	20	11	5
7. Poziom opieki społecznej	5	7	18	24	13
8. Poziom opieki zdrowotnej	1	5	17	32	15
9. Bezpieczeństwo publiczne	4	9	32	17	5
10. Warunki mieszkaniowe	2	3	18	35	9
11. Miejsca rekreacji (np. parki, skwer, place zabaw)	4	15	15	20	13
12. Jakość szkół	0	7	15	28	18
13. Dostępność przedszkoli	1	3	16	29	18
14. Żywotność lokalnej tradycji i historii w codziennym życiu	1	7	27	28	4
15. Siła więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców	1	13	34	15	4
16. Dostępność handlu i usług	0	5	8	38	16
17. Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym Gminy	1	18	23	20	5

Najbardziej pozytywnie (odpowiadając „Zadowolony/a” lub „Bardzo zadowolony/a”) ocenili respondenci następujące aspekty życia w Gminie Krzeszów:

- Dostępność handlu i usług (81%);
- Organizacja imprez cyklicznych w Gminie (77%);
- Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy (74%);
- Dostępność przedszkoli (70%);
- Jakość szkół (68%);
- Poziom opieki zdrowotnej (67%).

Najmniej usatysfakcjonowani ankietowani okazali się w stosunku do następujących obszarów funkcjonowania Gminy (odpowiedź „Niezadowolony/a” lub „Bardzo niezadowolony/a”):

- Dostępność doradztwa psychologiczno – prawnego (46%);
- Miejsca rekreacji (np. parki, skwery, place zabaw) (28%);
- Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym (28%);
- Organizacja czasu wolnego (25%).

Drugą integralną częścią ankiety były pytania odnoszące się do problemów społecznych poszczególnych grup i obszarów, tj. dzieci i młodzieży, rodzin, osób starszych, obszar opieki zdrowotnej, edukacji, sportu i kultury. Poniżej przedstawiono i scharakteryzowano szczegółowo odpowiedzi na sześć pytań:

1. Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy ?

- a) Brak pozytywnych wzorców i autorytetów 24
- b) Przemoc ze strony rodziców 3
- c) Alkohol i papierosy 37
- d) Narkotyki 11
- e) Chuligaństwo 6
- f) Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu 21
- g) Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego 31
- h) Inne (jakie?)... 0

2. Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy ?

- a) Niezaradność życiowa 18
- b) Ubóstwo 11

- c) Bezrobocie 42
- d) Alkoholizm 17
- e) Narkomania 0
- f) Bezdomność 2
- g) Bezradność opiekuńczo-wychowawcza 8
- h) Brak poradnictwa psychologiczno-prawnego 4
- i) Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami 13
- j) Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych 10
- k) Długotrwała lub ciężka choroba 2
- l) Niepełnosprawność 1
- m) Wielodzietność 2
- n) Przemoc w rodzinie 0
- o) Inne (jakie?)... 1

3. Jakie problemy społeczne osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy ?

- a) Izolacja społeczna (samotność) 35
- b) Izolacja rodzinna (odrzućenie) 12
- c) Niepełnosprawność 14
- d) Niezdolność do samoobsługi 13
- e) Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu 17
- f) Problemy finansowe 33
- g) Inne (jakie?) ...0

4. Jakie problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy ?

- a) Długi okres oczekiwania na usługi medyczne 34
- b) Mała liczba lekarzy specjalistów 50
- c) Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych 26
- d) Inne (jakie?) ... 1

5. Jakie problemy społeczne w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy ?

- a) Zbyt mała liczba placówek wychowywania przedszkolnego 12
- b) Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki 33

- c) Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne 35
- d) Niewystarczająca ilość zajęć pozalekcyjnych 24
- e) Inne (jakie?) ... 2

6. Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy ?

- a) Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową 22
- b) Brak wiejskich świetlic i ognisk kultury 27
- c) Nie w pełni wykorzystany potencjału historii i kultury regionu 18
- d) Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży 36
- e) Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych 17
- f) Inne (jakie?) ... 1

Za najważniejsze problemy społeczne dotyczące Gminę Krzeszów mieszkańcy uznali:

- 1) wśród dzieci i młodzieży:
 - Alkohol i papierosy – 28%;
 - Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego – 23%;
- 2) wśród rodzin:
 - Bezrobocie – 32%;
 - Niezaradność życiowa – 14%;
 - Alkoholizm – 13%;
- 3) wśród osób starszych:
 - Izolacja społeczna (samotność) – 28%;
 - Problemy finansowe – 27%;
- 4) w obszarze opieki zdrowotnej:
 - Mała liczba lekarzy specjalistów – 45%;
 - Długi okres oczekiwania na usługi medyczne – 31%;
- 5) w obszarze edukacji:
 - Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne – 33%;
 - Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki – 31%;
- 6) w obszarze sportu i kultury:
 - Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży – 30%;
 - Brak wiejskich świetlic i ognisk kultury – 22%.

Kolejną częścią ankiety były wymienione poniżej zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie Gminy. Ankietowani zostali poproszeni o ocenę używając skali od 1 do 10, na ile ważne są poszczególne zadania przez wpisanie jednej cyfry ze skali w kolumnie po prawej stronie za każdym zdaniem. Po uśrednieniu wyników, oceny respondentów przedstawiają się następująco:

1	Utworzenie punktu informacyjnego w Gminie oferującego usługi doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy	5,90
2	Utworzenie mobilnego punktu pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych	5,59
3	Utworzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej	6,68
4	Likwidacja barier architektonicznych w urzędach	6,11
5	Mieszkania chronione, lokale socjalne	6,12
6	Usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych	8,11
7	Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej	5,20
8	Założenie grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych	6,28
9	Założenie grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	7,38
10	Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy	4,78
11	Założenie wolontariatu	4,64
12	Finansowanie płatnych szczepionek dla dzieci	7,27
13	Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (kardiolog, diabetolog, onkolog)	8,95
14	Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży, dorosłych	8,26
15	Stypendia dla dzieci z ubogich rodzin	7,81
16	Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach	8,48
17	Wydłużenie czasu pracy przedszkoli	6,40
18	Poszerzenie oferty o oddział żłobkowy	5,86
19	Zwiększenie ilości obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych	6,02
20	Potrzeba pedagogizacji rodziców i dzieci	6,35
21	Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	6,94
22	Zwiększenie pomocy materialnej dla uczniów z terenu Gminy	7,21
23	Bezpłatne porady prawne dla mieszkańców Gminy	8,24
24	Zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych	7,55
25	Wspieranie działań artystycznych, kulturalnych i promocja Gminy	6,30
26	Organizacja prac społecznie użytecznych i robót publicznych	7,21
27	Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży w trakcie dni wolnych od	7,25

	nauki w szkole	
28	Organizacja imprez integracyjnych mających na celu aktywizację środowisk lokalnych	6,29

Powyższa tabela ilustruje, jak wysoki priorytet przyznali ankietowani konkretnym zadaniom, mającym na celu rozwiązanie różnych problemów społecznych (skala od 1 do 10, ocena średnia grupy). Najwyższe oceny uzyskały:

- 1) Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (kardiolog, diabetolog, onkolog) - 8,95;
- 2) Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach – 8,48;
- 3) Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych – 8,26.

Za zadania o najniższym priorytecie zostały uznane:

- 1) Założenie wolontariatu - 4,64;
- 2) Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców -4,78;
- 3) Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej – 5,20.

6.3 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Położenie geograficzne Gminy - Walory krajobrazowe i kulturowe - Potencjał demograficzny- znaczna liczba osób w wieku produkcyjnym - Pracowitość i zapobiegliwość - Dobre warunki mieszkaniowe większości mieszkańców Gminy - Stopień zgazyfikowania i zwodociągowania wsi - Dobrze rozwinięta komunikacja i telekomunikacja - Brak barier architektonicznych w dostępie do budynku Urzędu Gminy oraz Ośrodka Pomocy Społecznej	- Brak wykorzystania wszystkich naturalnych warunków przyrodniczych do rozwoju turystyki - Mały przyrost naturalny i starzejące się społeczeństwo - Rozpad rodzin spowodowany emigracją zarobkową - Mała zdolność podejmowania ryzyka związana z prowadzeniem własnej firmy - Niekorzystna struktura wykształcenia głównie zawodowe i podstawowe - Emigracja ludzi młodych - Brak możliwości alternatywnych dla młodzieży - Wysoki poziom bezrobocia

- Gabinet rehabilitacyjny - Wykwalifikowana kadra OPS - W miarę dobre rozpoznanie potrzeb przez Ośrodek Pomocy Społecznej	- Brak nowych trwałych miejsc pracy poza rolnictwem i usługami - Rosnące ubóstwo i nasilające się patologie społeczne - Niedofinansowanie oświaty, nauki, służby zdrowia i leczenia oraz pomocy społecznej - Niedostateczna systemowa opieka nad ludźmi starymi i rozwój usług w miejscu zamieszkania, brak odpowiedniej infrastruktury środowiskowej - Brak wsparcia dzieci i młodzieży w zakresie kształcenia i zajęć poza lekcyjnych - Brak na terenie Gminy organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką społeczną.
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Standardy zabezpieczenia społecznego wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej - Programy przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu - Możliwość wykorzystania naturalnych specyficznych cech regionu i jego dziedzictwa kulturowego do rozwoju turystyki - Zapotrzebowanie na zdrową żywność - Rozwój przedsiębiorczości na terenach wiejskich, drobnej wytwórczości i usług dla rolnictwa - Edukacja społeczeństwa w kierunku kształtowania postaw w zakresie zdrowego stylu życia. - Propagowanie profesjonalnych programów	- Niestabilność prawa, brak jasnych uregulowań prawnych w zakresie rozdziału zadań i środków Państwo – Gminy - Obciążanie samorządów zadaniami bez odpowiedniego zabezpieczenia finansowego - Brak tradycji wykorzystania istniejących walorów naturalnych - Zbyt mała liczba rolników zainteresowanych agroturystyką - Ubożenie społeczeństwa - Rosnące bezrobocie - Niedostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy - Wzrost patologii spowodowanych brakiem pracy - Emigracja zarobkowa - Osłabienie więzi społecznych i rodzinnych

profilaktycznych - Rozwój stowarzyszeń i organizacji pozarządowych - Rozwój szkolnictwa - Likwidacja barier architektonicznych - Stałe szkolenie zawodowe kadry pomocy społecznej - Ścisła współpraca Ośrodka Pomocy Społecznej z Samorządem Gminy w realizacji zadań pomocy społecznej	- Występowanie zagrożeń w funkcjonowaniu rodziny - Wzrastająca liczba różnego rodzaju uzależnień - Bierne postawy społeczeństwa wobec jakichkolwiek działań i inicjatyw społecznych - Brak organizacji mogących się zaangażować w usuwanie problemów społecznych - Niski poziom wykształcenia mieszkańców - Dezaktualizacja posiadanych kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej - Niestabilna polityka społeczna
--	--

7. Planowanie działań

7.1 Misja i wizja Gminy Krzeszów

Misja

Zapewnienie mieszkańcom Gminy Krzeszów pełnej integracji społecznej i wysokiego poziomu życia, możliwości zaspakajania wszystkich potrzeb oraz skutecznego zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych z wykorzystaniem potencjału tkwiącego w środowisku lokalnym.

Wizja rozwoju społecznego Gminy Krzeszów:

W Gminie Krzeszów funkcjonują mechanizmy społeczeństwa obywatelskiego i sprawny system pomocy społecznej wspierający osoby i rodziny tak, aby prawidłowo funkcjonowały i samodzielnie rozwiązywały swoje problemy.

Kluczowym zadaniem władz Gminy Krzeszów jest stworzenie mieszkańcom możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia, pobudzanie aktywności społecznej oraz ochrona i wsparcie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wizja rozwoju Gminy zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: sportu, rekreacji,

turystyki, edukacji, kultury, opieki zdrowotnej, społecznej, bezpieczeństwa publicznego, a także integracji społeczności lokalnej.

7.2 Cele strategiczne, operacyjne i zadania

Celem strategii są działania długookresowe i długofalowe, polegające na inwestycji w kapitał ludzki, system edukacji, aktywność obywatelską, poprawę sytuacji materialnej, co przekłada się na działania na rzecz poprawy zatrudnienia oraz budowania lokalnego rynku pracy. Kompleksowa pomoc osobom z problemami społecznymi powinna opierać się ponadto na profilaktyce, systematycznym monitorowaniu sytuacji społecznej i wczesnym reagowaniu na dostrzegane deficyty. Szczegółowa diagnoza i analiza sytuacji społecznej Gminy Krzeszów połączona z badaniami ankietowymi, pozwoliła wyodrębnić następujące cele strategiczne:

- **Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i uzależnieniom oraz zapobieganie ich skutkom**
- **Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**
- **Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym**
- **Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego**

Następnie w ramach poszczególnych celów strategicznych wyodrębniono cele operacyjne i kierunki działań.

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działań	Wykonawcy	Budżet
Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i uzależnieniom oraz zapobieganie ich skutkom	Wzrost kompetencji i wiedzy potrzebnej na rynku pracy	Organizacja kursów i szkoleń zawodowych dla osób dorosłych	Gmina, OPS, NGO, GOK, GZSiR	Środki własne i zewnętrzne
		Usługi poradnictwa zawodowego: spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe i inne	NGO, OPS, GOK	Środki własne i zewnętrzne
		Usługi poradnictwa psychologicznego spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty	OPS, NGO	Środki własne i zewnętrzne

		grupowe, inne		
		Organizacja staży zawodowych, prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych	Gmina, OPS, NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Spotkania z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych	Szkoły, NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Spotkania z pedagogiem	Szkoły, NGO	Środki własne i zewnętrzne
	Pobudzanie lokalnych inicjatyw społecznych do rozwiązywania problemów rynku pracy	Stworzenie partnerstwa lokalnego na rzecz aktywizacji osób niepracujących	Gmina, NGO, OPS	Środki własne i zewnętrzne
		Utworzenie Gminnego Centrum Informacji	Gmina, NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej, w tym spółdzielni socjalnych	NGO	Środki własne i zewnętrzne
	Poprawa samooceny, motywacji do zmian oraz aktywności życiowej	Warsztaty kompetencji społecznych	OPS, NGO	Środki własne i zewnętrzne
	Ograniczenie marginalizacji spowodowanej ubóstwem	Dożywianie	OPS, NGO, Szkoły	Środki własne i zewnętrzne
		Przeprowadzenie akcji „Otwarte serce-pomocna dłoń” (zbiórka przedświąteczna)	Przedsiębiorcy, Kościół, OPS, NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Pomoc finansowa	OPS, Gmina, NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Współpraca z Bankiem Żywności, ARR, Caritasem, itp.	NGO, Gmina	Środki własne i zewnętrzne
	Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie	Tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe	OPS, NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych	OPS, NGO, Gmina	Środki własne i zewnętrzne

		Przemocą w Rodzinie		
		Działania Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych	OPS, Gmina	Środki własne i zewnętrzne
		Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców	NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Miejsca izolacji dla sprawców	Gmina, NGO	Środki własne i zewnętrzne
Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Wzrost kompetencji rodzicielskich	Warsztaty kompetencji rodzicielskich	Przedszkole, Szkoły, OPS	Środki własne i zewnętrzne
		Wsparcie asystenta rodziny	OPS	Środki własne i zewnętrzne
	Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Prowadzenie prac z uczniem zdolnym poprzez zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, przygotowanie do konkursów	Szkoły, Przedszkole GOK, GBP, GZSiR	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja zajęć wyrównawczych z poszczególnych przedmiotów	Szkoły, GBP	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja zajęć sportowych, rekreacyjnych, turystyczno-krajoznawczych	Szkoły, Przedszkole GBP, GOK, NGO, GZSiR	Środki własne i zewnętrzne
		Udział dzieci i młodzieży w rozgrywkach piłki nożnej	GZSiR, Szkoły, NGO	Środki własne i zewnętrzne
	Popularyzacja aktywnego wypoczynku poprzez uprawianie sportu i rekreację	Organizacja zawodów sportowych o „Puchar Wójta Gminy”	GZSiR, Szkoły, NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Prowadzenie treningów dla członków klubów sportowych	GZSiR, Szkoły	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych	GOK, Szkoły, Przedszkole GBP	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja zajęć sportowych dla mieszkańców Gminy	GOK, Świetlice, Szkoły, Przedszkole	Środki własne i zewnętrzne

			GBP	
		Diagnoza potrzeb uczniów	Szkoły, OPS, GBP	Środki własne i zewnętrzne
		Prowadzenie zajęć specjalistycznych, w tym dydaktyczno-wyrównawczych, kół zainteresowań, warsztatów plastycznych, muzycznych, technicznych, teatralnych i innych	Szkoły, Przedszkole OPS, GOK, GBP, Świetlice, NGO	Środki własne i zewnętrzne
	Wspomaganie rodzin w procesie wychowania	Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania	OPS, Szkoły, Przedszkole	Środki własne i zewnętrzne
		Prowadzenie spotkań z pedagogiem, psychologiem, logopedą	OPS, Szkoły, Przedszkole GBP	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja pomocy materialnej i emocjonalnej w trudnej sytuacji życiowej	Szkoły, OPS	Środki własne i zewnętrzne
		Prelekcje spotkania z przedstawicielami służb publicznych	GOK, GBP, Szkoły, Przedszkole	Środki własne i zewnętrzne
		Udział w projektach i kampaniach wojewódzkich, ogólnopolskich	OPS, Szkoły, GBP, GOK	Środki własne i zewnętrzne
	Kształtowanie właściwych postaw społecznych	Organizacja kampanii społecznych	OPS, Szkoły, GOK, GBP	Środki własne i zewnętrzne
		Budowanie pozytywnego systemu wartości poprzez organizację spotkań, warsztatów	OPS, GOK, Szkoły, GBP	Środki własne i zewnętrzne
	Promocja kultury	Organizacja konkursów dla dzieci przedszkolnych i szkolnych, młodzieży i dorosłych	GOK, GBP, Szkoły, Przedszkole NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja spotkań	GOK, GBP,	Środki

		autorskich i wykładów, spotkania z ludźmi kultury i sztuki, organizacja widowisk, spektakli, recitali, festiwali, wystaw	Szkoły, Przedszkole NGO	własne i zewnętrzne
		Prowadzenie kół zainteresowań	GOK, GBP, Szkoły, Przedszkole NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Organizowanie spektakli, przedstawień teatralnych dla społeczności	GOK, GBP, Szkoły, Przedszkole NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Rozwijanie wśród dzieci i młodzieży różnorodnych zainteresowań poprzez organizację warsztatów (warsztaty taneczne, muzyczne, wokalne, plastyczne, teatralne, fotograficzne, dziennikarskie i inne)	GOK, Szkoły, Przedszkole GBP, NGO	Środki własne i zewnętrzne
	Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego	Prowadzenie warsztatów regionalnych dla dzieci i młodzieży	GOK, Szkoły, Przedszkole GBP, NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja konkursów o tematyce regionalnej	GOK, Szkoły, Przedszkole GBP, NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Prezentacja twórców ludowych	GOK, Szkoły, Przedszkole GBP, NGO	Środki własne i zewnętrzne
	Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych patologią	Zapobieganie przemocy w rodzinie, upowszechnianie wiedzy na temat profilaktyki uzależnień poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych, zajęć edukacyjnych, spotkań, konkursów, olimpiad	OPS, Szkoły, Przedszkole GBP, Policja	Środki własne i zewnętrzne
		Wyrównywanie szans	OPS,	Środki

		edukacyjnych przez pomoc materialną dla młodzieży szkolnej (stypendia, dofinansowanie udziału w ofercie kulturalnej oraz wycieczek dydaktycznych)	Szkoły, Przedszkole	własne i zewnętrzne
		Tworzenie klubu AA, ALANON, grup wsparcia, grup terapeutycznych	OPS	Środki własne i zewnętrzne
	Wdrażanie do życia w rodzinie	Prowadzenie zajęć wychowujących do życia w rodzinie, budowanie pozytywnego obrazu rodzin, w tym rodzin wielodzietnych	Szkoły, GOK, GBP, Parafia	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja konkursów promujących rodzinę, organizacja pikników rodzinnych	Szkoły, GOK, GBP, Parafia	Środki własne i zewnętrzne
	Wychowanie zdrowotne	Organizacja akcji profilaktycznych w tym konkursów i akcji plakatowych oraz propagowanie zdrowego stylu życia	OPS, Szkoły, Przedszkole GBP, GOK	Środki własne i zewnętrzne
		Udział w różnych programach edukacyjnych	Szkoły, Przedszkole GBP	Środki własne i zewnętrzne
		Udział w programach: „Szlanka mleka” i „Owoce w szkole”	Szkoły	Środki własne i zewnętrzne
		Realizacja programu „Czyste powietrze wokół nas”	Szkoły, Przedszkole	Środki własne i zewnętrzne
		Kształtowanie postaw asertywnych wobec nałogów poprzez organizowanie akcji o tematyce profilaktycznej, gazetki o tematyce profilaktycznej,	OPS, GBP, Szkoły, Przedszkole GOK	Środki własne i zewnętrzne

		spotkania z przedstawicielami służb publicznych, szkolenia dla nauczycieli np. Niebieska Karta		
Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym	Aktywizacja i integracja osób starszych i niepełnosprawnych	Organizacja wspólnych imprez, uroczystości integracyjnych, np. wigilii dla starszych i samotnych, Dnia Seniora, Dnia Babci i Dziadka	GOK, OPS, Szkoły, Przedszkole NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja działań służących promocji rodziny wielopokoleniowej	GOK, OPS, Szkoły, NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Prowadzenie zajęć z uwzględnieniem potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, w tym kursów komputerowych, warsztatów, aktywizujących dla seniorów	GOK, Szkoły, OPS, NGO, Ośrodki zdrowia	Środki własne i zewnętrzne
		Program integracji międzypokoleniowej, podtrzymywanie tradycji regionalnych, wykorzystywanie wiedzy seniorów o historii, kulturze i regionie	NGO, GOK, GBP, OPS, Szkoły, Przedszkole	Środki własne i zewnętrzne
		Udział w ogólnopolskich akcjach charytatywnych	OPS, GOK, Szkoły, Przedszkole NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Zakup literatury specjalistycznej dla opiekunów oraz osób niepełnosprawnych	GBP, GOK, NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Prowadzenie działań edukacyjnych w szkołach i przedszkolach kształtujących właściwą postawę wobec osób starszych i niepełnosprawnych	Szkoły, Przedszkole GBP, NGO, GOK	Środki własne i zewnętrzne

		oraz aktywizujących do podejmowania działań samopomocowych na rzecz tych osób		
		Zwiększenie oferty edukacyjnej dla osób starszych (np. Uniwersytet Trzeciego Wieku)	GOK, Szkoły	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja wycieczek, wyjazdów integracyjnych	GOK, NGO, Szkoły, OPS	Środki własne i zewnętrzne
		Zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych w sferze sportu, rekreacji i kultury, w tym likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej	Gmina, Szkoły, GOK, NGO, GBP	Środki własne i zewnętrzne
	Świadczenie pomocy osobom niepełnosprawnym, starszym, przewlekle chorym	Utworzenie punktu poradnictwa, konsultacji i informacji gdzie świadczona byłaby pomoc psychologiczna, prawna, medyczna i geriatryczna	Gmina, OPS, Ośrodki zdrowia, Szkoły, NGO, GBP	Środki własne i zewnętrzne
		Wypłacanie zasiłków stałych, pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych oraz zasiłków losowych	OPS, Gmina	Budżet państwa
		Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom niepełnosprawnym i samotnym, które ze względu na wiek, chorobę lub inne dysfunkcje wymagają pomocy	OPS, NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Zabezpieczenie miejsc socjalnych	Gmina	Środki własne i

				zewnętrzne
		Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, zajęć rehabilitacyjnych oraz zakupu leków	NGO, OPS	Środki własne i zewnętrzne
		Inicjowanie grup wsparcia dla osób opiekujących się osobami niepełnosprawnymi	OPS, NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym	OPS, Gmina	Środki własne i zewnętrzne
	Poprawa funkcjonowania w środowisku	Stworzenie Gminnego Centrum Wolontariatu	Gmina, OPS, NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Utworzenie ośrodka wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych	Gmina, NGO, OPS	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja pomocy sąsiedzkiej	OPS, NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Prowadzenie punktu wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego	NGO	Środki własne i zewnętrzne
Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego	Aktywizacja, integracja, wsparcie	Organizacja konferencji, spotkań	Gmina, GOK, NGO, OPS, GBP, Szkoły, Przedszkole	
		Współpraca z NGO w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej	OPS, NGO, Gmina	
		Wspólne diagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych, wyznaczanie celów do	OPS, NGO, Gmina, GOK, Szkoły, GBP	

		rozwoju		
	Aktywizacja do działania na rzecz swojej społeczności poprzez zakładanie organizacji pozarządowych	Tworzenie systemu wsparcia dla NGO, w tym doradztwo prawne finansowe	Gmina, OPS, NGO	
		Utworzenie Centrum Wsparcia Organizacji Pozarządowych	Gmina, NGO, OPS	
		Organizacja kampanii „1%”, innych zbiórek publicznych	Gmina, GOK, NGO, OPS, Szkoły, Przedszkole	
		Wspomaganie grup obywatelskich w zakładaniu organizacji pozarządowych	Gmina, NGO, OPS	

Odpowiedzialne za realizację powyższych celów i zadań są wszystkie instytucje i organizacje działające w Gminie Krzeszów w obszarze polityki społecznej: Urząd Gminy, OPS, Biblioteka Gminna, GZSiR „Błękitny San”, szkoły, przedszkola, NZOZ, OSP, organizacje pozarządowe.

7.3 Harmonogram wdrażania strategii

Cele operacyjne	Kierunki działań	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Wzrost kompetencji i wiedzy potrzebnej na rynku pracy	Organizowanie kursów i szkoleń zawodowych dla osób dorosłych										
	Usługi poradnictwa zawodowego: spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe i inne										
	Usługi poradnictwa psychologicznego spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty										

	grupowe, inne										
	Organizacja staży zawodowych										
	Spotkania z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych										
	Spotkania z pedagogiem										
Pobudzanie lokalnych inicjatyw społecznych do rozwiązywania problemów rynku pracy	Stworzenie partnerstwa lokalnego na rzecz aktywizacji osób niepracujących										
	Utworzenie Gminnego Centrum Informacji										
	Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej, w tym spółdzielni socjalnych										
Poprawa samooceny, motywacji do zmian oraz aktywności życiowej	Warsztaty kompetencji społecznych										
Ograniczenie marginalizacji spowodowanej ubóstwem	Dożywianie										
	Przeprowadzenie akcji „Otwarte serce-pomocna dłoń” (zbiórka przedświąteczna)										
	Pomoc finansowa										
	Współpraca z Bankiem żywności, Caritasem, itp.										
Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie	Tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe										
	Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób										

	Dotkniętych Przemocą w Rodzinie										
	Działania Zespoły Interdyscyplinarnego grup roboczych										
	Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców										
	Miejsca izolacji dla sprawców										
Wzrost kompetencji rodzicielskich	Warsztaty kompetencji rodzicielskich										
	Wsparcie asystenta rodziny										
Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Prowadzenie prac z uczniem zdolnym poprzez zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, przygotowanie do konkursów										
	Organizacja zajęć wyrównawczych z poszczególnych przedmiotów										
	Organizacja zajęć sportowych, rekreacyjnych, turystyczno-krajoznawczych										
	Udział dzieci i młodzieży w rozgrywkach piłki nożnej										
Popularyzacja aktywnego wypoczynku poprzez uprawianie sportu i rekreację	Organizacja zawodów sportowych o „Puchar Wójta Gminy”										
	Prowadzenie treningów dla członków klubów sportowych										
	Organizacja wycieczek turystyczno-										

	krajoznawczych										
	Organizacja zajęć sportowych dla mieszkańców Gminy										
Wspomaganie rodzin w procesie wychowania	Diagnoza potrzeb uczniów										
	Prowadzenie zajęć specjalistycznych, w tym dydaktyczno-wyrównawczych, kół zainteresowań, warsztatów plastycznych, muzycznych, technicznych, teatralnych i innych										
	Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania										
	Prowadzenie spotkań z pedagogiem, psychologiem, logopedą										
	Organizacja pomocy materialnej i emocjonalnej w trudnej sytuacji życiowej										
Kształtowanie właściwych postaw społecznych	Prelekcje spotkania z przedstawicielami służb publicznych										
	Udział w projektach i kampaniach wojewódzkich, ogólnopolskich										
	Organizacja kampanii społecznych										
	Budowanie pozytywnego systemu wartości poprzez organizację spotkań, warsztatów										
Promocja kultury	Organizacja konkursów dla dzieci przedszkolnych i										

	szkolnych, młodzieży i dorosłych										
	Organizacja spotkań autorskich i wykładów, spotkania z ludźmi kultury i sztuki, organizacja widowisk, spektakli, recitali, festiwali, wystaw										
	Prowadzenie kół zainteresowań										
	Organizowanie spektakli, przedstawień teatralnych dla społeczności										
	Rozwijanie wśród dzieci i młodzieży różnorodnych zainteresowań poprzez organizację warsztatów (warsztaty taneczne, muzyczne, wokalne, plastyczne, teatralne, fotograficzne, dziennikarskie i inne)										
Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego	Prowadzenie warsztatów regionalnych dla dzieci i młodzieży										
	Organizacja konkursów o tematyce regionalnej										
	Prezentacja twórców ludowych										
Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych patologią	Zapobieganie przemocy w rodzinie, upowszechnianie wiedzy na temat profilaktyki uzależnień poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych, zajęć edukacyjnych,										

	spotkań, konkursów, olimpiad										
	Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną dla młodzieży szkolnej (stypendia, dofinansowanie udziału w ofercie kulturalnej oraz wycieczek dydaktycznych)										
	Tworzenie klubu AA, ALANON, grup wsparcia, grup terapeutycznych										
Wdrażanie do życia w rodzinie	Prowadzenie zajęć wychowujących do życia w rodzinie, budowanie pozytywnego obrazu rodzin, w tym rodzin wielodzietnych										
	Organizacja konkursów promujących rodzinę, organizacja pikników rodzinnych										
Wychowanie zdrowotne	Organizacja akcji profilaktycznych w tym konkursów i akcji plakatowych oraz propagowanie zdrowego stylu życia										
	Udział w różnych programach edukacyjnych										
	Udział w programach: „Szlanka mleka” i „Owoce w szkole”										
	Realizacja programu „Czyste powietrze wokół nas”										
	Kształtowanie postaw asertywnych wobec nałogów poprzez										

	organizowanie akcji o tematyce profilaktycznej, gazetki o tematyce profilaktycznej, spotkania z przedstawicielami służb publicznych, szkolenia dla nauczycieli np. Niebieska Karta										
Aktywizacja i integracja osób starszych i niepełnosprawnych	Organizacja wspólnych imprez, uroczystości integracyjnych, np. wigilii dla starszych i samotnych, Dnia Seniora, Dnia Babci i Dziadka										
	Organizacja działań służących promocji rodziny wielopokoleniowej										
	Prowadzenie zajęć z uwzględnieniem potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, w tym kursów komputerowych, warsztatów, aktywizujących dla seniorów										
	Program integracji międzypokoleniowej podtrzymywanie tradycji regionalnych, wykorzystywanie wiedzy seniorów o historii, kulturze i regionie										
	Udział w ogólnopolskich akcjach charytatywnych										
	Zakup literatury specjalistycznej dla opiekunów oraz osób										

	niepełnosprawnych										
	Prowadzenie działań edukacyjnych w szkołach i przedszkolach kształtujących właściwą postawę wobec osób starszych i niepełnosprawnych oraz aktywizujących do podejmowania działań samopomocowych na rzecz tych osób										
	Zwiększenie oferty edukacyjnej dla osób starszych (np. Uniwersytet Trzeciego Wieku)										
	Organizacja wycieczek, wyjazdów integracyjnych										
	Zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych w sferze sportu, rekreacji i kultury, w tym likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej										
Świadczenie pomocy osobom niepełnosprawnym starszym, przewlekle chorym	Utworzenie punktu poradnictwa, konsultacji i informacji gdzie świadczona byłaby pomoc psychologiczna, prawna, medyczna i geriatryczna										
	Wypłacanie zasiłków stałych, pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych oraz										

	zasilków losowych										
	Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom niepełnosprawnym i samotnym, które ze względu na wiek, chorobę lub inne dysfunkcje wymagają pomocy										
	Zabezpieczenie miejsc socjalnych										
	Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, zajęć rehabilitacyjnych oraz zakupu leków										
	Inicjowanie grup wsparcia dla osób opiekujących się osobami niepełnosprawnymi										
	Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym										
Poprawa funkcjonowania w środowisku	Stworzenie Gminnego Centrum Wolontariatu										
	Utworzenie ośrodka wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych										
	Organizacja pomocy sąsiedzkiej										
	Prowadzenie punktu wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego										
Aktywizacja, integracja, wsparcie	Organizacja konferencji, spotkań										
	Współpraca z NGO w zakresie zadań										

	wynikających z ustawy o pomocy społecznej										
	Wspólne diagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych, wyznaczanie celów do rozwoju										
Aktywizacja do działania na rzecz swojej społeczności poprzez zakładanie organizacji pozarządowych	Tworzenie systemu wsparcia dla NGO, w tym doradztwo prawne finansowe										
	Utworzenie Centrum Wsparcia Organizacji Pozarządowych										
	Organizacja kampanii „1%”, innych zbiórek publicznych										
	Wspomaganie grup obywatelskich w zakładaniu organizacji pozarządowych										

7.4 Ramy finansowe strategii

Każdy podmiot z terenu Gminy będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu Gminy, ale także dotacje ze źródeł zewnętrznych, pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej Strategii będą:

- budżet Gminy Krzeszów,
- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,

- inne środki.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Krzeszów przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków na politykę społeczną, wydatków na politykę edukacyjną, kulturalną i wsparcie działalności organizacji pozarządowych w latach 2011-2014 opracowaną na podstawie wydatków oraz oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2013 i 2014 przy uwzględnieniu ryzyka finansowego - zmiana przepisów, wzrost wydatków, inflacja.

Dla przygotowania niniejszej projekcji, w modułach przyjęto założenia wynikające z prognoz: demograficznej, wydatków na pomoc społeczną, zmiany przepisów w zakresie pomocy społecznej oraz realizacji inwestycji w zakresie polityki społecznej w Gminie.

Model dotyczący polityki społecznej zawiera następujące moduły, w których szacowana jest wielkość :

-851 Ochrona Zdrowia (85153-Przeciwdziałanie narkomanii; 85154-Przeciwdziałanie alkoholizmowi)

- 852 Pomoc społeczna

- 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.

W prognozie dotyczącej polityki społecznej na lata 2016-2025 zastosowano średnią wzrostu 2,5 % w skali roku, wyliczoną na podstawie średnich wydatków na politykę społeczną w latach 2011-2014. W prognozie dotyczącej wydatków w zakresie edukacji, kultury i wsparcia działalności organizacji pozarządowych na lata 2016-2025 przyjęto wskaźnik 2,5% wzrostu w skali roku wydatków na politykę edukacyjną, kulturalną i wsparcie działalności organizacji pozarządowych przewidywany na podstawie danych własnych Gminy w Krzeszowie i Banku Danych Lokalnych GUS.

Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie polityki społecznej	Prognoza wydatków finansowych w zakresie polityki edukacyjnej	Prognoza wydatków finansowych w zakresie polityki kulturalnej	Prognoza wydatków finansowych w zakresie wsparcia organizacji pozarządowych
1	2016	2566 075	4720 000	317 750	0
2	2017	2630 500	4839 000	325 700	0
3	2018	2697 000	4984 000	335 471	0
4	2019	2777 887	5108 000	343 860	0

5	2020	2847 334	5261 000	360 000	0
6	2021	2932 754	5393 000	369 000	0
7	2022	3006 073	5555 000	378 225	0
8	2023	3081 225	5694 000	387 681	0
9	2024	3158 256	5865 000	397 373	0
10	2025	3253 003	6040 000	407 308	0

7.5 Programy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krzeszów na lata 2016–2025 będzie realizowana w obszarze pomocy społecznej w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Krzeszów na lata 2014-2020,
- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Krzeszów,
- Program współpracy Gminy Krzeszów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

IV. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

1. System monitorowania strategii.

Monitoringiem i ewaluacją objęte będą postępy w realizacji Strategii na dwóch poziomach: poszczególnych zadań i projektów oraz celów operacyjnych i strategicznych. Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzeszów będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie. Monitoring prowadzony będzie przez zespół oceniający Strategię w oparciu o:

- monitoring wskaźnikowy – w oparciu o oczekiwane wskaźniki osiągnięć

- monitoring społeczny – na podstawie wyników badania opinii, w szczególności poprzez konsultacje społeczne.

Zespół oceniający zostanie powołany zarządzeniem wójta gminy Krzeszów, a w jego skład wejdą min. przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współpracujących w jej realizacji.

Monitoring prowadzony będzie jako:

- monitoring wskaźnikowy – w oparciu o oczekiwane wskaźniki osiągnięć
- monitoring społeczny – na podstawie wyników badania opinii, w szczególności poprzez konsultacje społeczne.

Poziom osiągania każdego celu operacyjnego, poszczególnych zadań i projektów będzie mierzony raz na trzy lata poczynając od 2018 roku.

Istotny element systemu monitorowania stanowić będzie sporządzanie sprawozdania z planu realizacyjnego wraz ze wskazaniem zadań zrealizowanych, zrealizowanych częściowo i nierozpoczętych oraz identyfikacją przyczyn problemów i prezentacją propozycji ich przezwyciężenia.

Bazą informacji statystycznej, zbieranej na potrzeby wskaźników monitorowania będą źródła statystyki państwowej (GUS) na poziomie Gminy. Poza tym bazę tą będą stanowiły informacje i dane otrzymane od instytucji i organizacji, grup środowiskowych biorących udział w programach związanych z poszczególnymi celami realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krzeszów. Dodatkowo dane uzyskane dzięki wykorzystaniu ankiet oraz szerokiego udziału mieszkańców służyć będą ocenie realizacji oraz uaktualnieniu zapisów strategii. Częstotliwość pomiaru, a także raporty wskaźników ustalone będą w zależności od ich kategorii.

Wskaźniki ewaluacyjne

Rozróżniamy następujące rodzaje wskaźników:

- wskaźniki zasobów – przedstawiają informacje o środkach finansowych, rzeczowych oraz zasobach ludzkich, które są wykorzystywane do wdrożenia danego zadania/ projektu; w ujęciu tym wskaźniki te odnoszą się do wielkości alokacji budżetowych na danym poziomie pomocy; np. liczba dni pracy ekspertów czy koszt budowy mieszkania socjalnego;
- wskaźniki wyników, odnoszą się do bezpośrednich konsekwencji działań zadania/ projektu – oddziałujących na bezpośrednich beneficjentów; wskaźniki te mogą mieć charakter fizyczny (np. liczba osób przeszkolonych) lub finansowy (zmniejszenie kosztów leczenia);

- wskaźniki oddziaływania, odnoszą się do konsekwencji zadania/ projektu (zamierzonych i niezamierzonych, pozytywnych i negatywnych) wykraczających poza efekty bezpośrednie – krótkoterminowe; można wyróżnić dwa rodzaje oddziaływania:

- a) oddziaływanie bezpośrednie – efekty, które pojawiają się po pewnym upływie czasu, ale są bezpośrednio związane z podjętymi działaniami i beneficjentami bezpośrednimi;
- b) oddziaływanie pośrednie – wszystkie inne rodzaje efektów - niezamierzone przez daną interwencję lub wynikające z niej działania.

Wskaźnikami oceny monitorowania celów strategicznych i szczegółowych Strategii będą np.:

Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki
Wzrost kompetencji i wiedzy potrzebnej na rynku pracy	Prowadzenie kursów i szkoleń zawodowych dla osób dorosłych	- liczba przeprowadzonych kursów i szkoleń - liczba osób, które uczestniczyły w kursach i szkoleniach
	Usługi poradnictwa zawodowego: spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe i inne	- liczba godzin poradnictwa zawodowego - liczba przeprowadzonych warsztatów grupowych
	Usługi poradnictwa psychologicznego spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne	- liczba godzin poradnictwa, warsztatów - liczba osób, które skorzystały z porad
	Organizacja staży zawodowych	- liczba zorganizowanych staży zawodowych - liczba osób, które ukończą staż
	Spotkania z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych	- liczba spotkań - liczba osób uczestniczących w spotkaniach
	Spotkania z pedagogiem	- liczba godzin spotkań z pedagogiem - liczba osób uczestniczących w spotkaniach
Pobudzanie lokalnych inicjatyw społecznych do rozwiązywania problemów rynku pracy	Stworzenie partnerstwa lokalnego na rzecz aktywizacji osób niepracujących	- liczba podjętych wspólnych działań aktywizujących osoby niepracujące

	Utworzenie Gminnego Centrum Informacji	
	Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej, w tym spółdzielni socjalnych	- liczba utworzonych PES
Poprawa samooceny, motywacji do zmian oraz aktywności życiowej	Warsztaty kompetencji społecznych	- liczba przeprowadzonych warsztatów - liczba osób uczestniczących w warsztatach
Ograniczenie marginalizacji spowodowanej ubóstwem	Dożywianie	- kwota wydatków przeznaczona na dożywianie
	Przeprowadzenie akcji „Otwarte serce-pomocna dłoń” (zbiórka przedświąteczna)	- liczba osób, którym udzielono pomocy
	Pomoc finansowa	- kwota udzielonych świadczeń - liczba osób, rodzin korzystających z pomocy finansowej
	Współpraca z Bankiem żywności, Caritasem, itp.	- liczba podmiotów, z którymi nawiązano współpracę
Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie	Tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe	- liczba utworzonych grup wsparcia
	Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie	- liczba utworzonych punktów
	Działania Zespołu Interdyscyplinarnego grup roboczych	- liczba podjętych działań przez ZI, grupy robocze
	Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców	- liczba programów - liczba osób objętych programem
	Miejsca izolacji dla sprawców	- liczba miejsc - liczba sprawców odizolowanych od ofiary
Wzrost kompetencji rodzicielskich	Warsztaty kompetencji rodzicielskich	- liczba warsztatów - liczba osób biorących udział w warsztatach
	Wsparcie asystenta rodziny	- liczba asystentów udzielających wsparcia - liczba osób/rodzin korzystających z wsparcia asystenta rodziny
Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Prowadzenie prac z uczniem zdolnym poprzez zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, przygotowanie do konkursów	- liczba godzin zajęć pozalekcyjnych - liczba uczniów biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych
	Organizacja zajęć wyrównawczych z	- liczba godzin zajęć

	poszczególnych przedmiotów	wyrównawczych - liczba uczniów biorących udział w zajęciach wyrównawczych
	Organizacja zajęć sportowych, rekreacyjnych, turystyczno-krajoznawczych	liczba godzin zajęć sportowych - liczba uczniów biorących udział w zajęciach sportowych
	Udział dzieci i młodzieży w rozgrywkach piłki nożnej	- liczba dzieci i młodzieży biorących udział w rozgrywkach sportowych
Popularyzacja aktywnego wypoczynku poprzez uprawianie sportu i rekreację	Organizacja zawodów sportowych o „Puchar Wójta Gminy”	- liczba zorganizowanych zawodów sportowych
	Prowadzenie treningów dla członków klubów sportowych	- liczba osób biorących udział w zawodach sportowych
	Organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych	- liczba zorganizowanych wycieczek - liczba osób uczestniczących w wycieczkach
	Organizacja zajęć sportowych dla mieszkańców Gminy	- liczba godzin zajęć sportowych dla mieszkańców Gminy - liczba mieszkańców Gminy biorących udział w zajęciach sportowych
Wspomaganie rodzin w procesie wychowania	Diagnoza potrzeb uczniów	- liczba zankietowanych uczniów
	Prowadzenie zajęć specjalistycznych, w tym dydaktyczno-wyrównawczych, kół zainteresowań, warsztatów plastycznych, muzycznych, technicznych, teatralnych i innych	- liczba godzin zajęć specjalistycznych - liczba osób biorących udział w zajęciach specjalistycznych
	Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania	- liczba grup socjoterapeutycznych - liczba dzieci uczestniczących w zajęciach
	Prowadzenie spotkań z pedagogiem, psychologiem, logopedą	- liczba spotkań ze specjalistami - liczba osób uczestniczących w poszczególnych

		spotkaniach
	Organizacja pomocy materialnej i emocjonalnej w trudnej sytuacji życiowej	liczba osób korzystających z pomocy materialnej i emocjonalnej - liczba i rodzaj oferowanej pomocy
Kształtowanie właściwych postaw społecznych	Prelekcje spotkania z przedstawicielami służb publicznych	- liczba spotkań z przedstawicielami służb publicznych - liczba osób uczestniczących w prelekcjach, spotkaniach
	Udział w projektach i kampaniach wojewódzkich, ogólnopolskich	- liczba projektów, kampanii
	Organizacja kampanii społecznych	- liczba zorganizowanych kampanii
	Budowanie pozytywnego systemu wartości poprzez organizację spotkań, warsztatów	- liczba spotkań, warsztatów
Promocja kultury	Organizacja konkursów dla dzieci przedszkolnych i szkolnych, młodzieży i dorosłych	- liczba zorganizowanych konkursów - liczba dzieci, młodzieży i dorosłych biorących udział w konkursach
	Organizacja spotkań autorskich i wykładów, spotkania z ludźmi kultury i sztuki, organizacja widowisk, spektakli, recitali, festiwali, wystaw	- liczba zorganizowanych spotkań, wykładów, widowisk, spektakli, recitali, festiwali, wystaw - liczba osób uczestniczących w ww. przedsięwzięciach promujących kulturę
	Prowadzenie kół zainteresowań	liczba godzin przeprowadzonych zajęć - liczba osób uczęszczających na zajęcia
	Organizowanie spektakli, przedstawień teatralnych dla społeczności	- liczba zorganizowanych spektakli, przedstawień
	Rozwijanie wśród dzieci i młodzieży różnorodnych zainteresowań poprzez organizację warsztatów (warsztaty taneczne, muzyczne, wokalne, plastyczne, teatralne, fotograficzne, dziennikarskie i inne)	- liczba zorganizowanych warsztatów - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w

		poszczególnych warsztatach
Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego	Prowadzenie warsztatów regionalnych dla dzieci i młodzieży	- liczba zorganizowanych warsztatów - liczba dzieci uczestniczących w warsztatach
	Organizacja konkursów o tematyce regionalnej	- liczba zorganizowanych konkursów
	Prezentacja twórców ludowych	- liczba spotkań z twórcami ludowymi
Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych patologią	Zapobieganie przemocy w rodzinie, upowszechnianie wiedzy na temat profilaktyki uzależnień poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych, zajęć edukacyjnych, spotkań, konkursów, olimpiad	- liczba kampanii informacyjnych, zajęć edukacyjnych, spotkań, konkursów
	Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną dla młodzieży szkolnej (stypendia, dofinansowanie udziału w ofercie kulturalnej oraz wycieczek dydaktycznych)	- liczba typów form wsparcia - liczba osób korzystających z poszczególnych form wsparcia
	Tworzenie klubu AA, ALANON, grup wsparcia, grup terapeutycznych	- liczba utworzonych klubów, grup terapeutycznych
Wdrażanie do życia w rodzinie	Prowadzenie zajęć wychowujących do życia w rodzinie, budowanie pozytywnego obrazu rodzin, w tym rodzin wielodzietnych	liczba godzin przeprowadzonych zajęć - liczba osób biorących udział w zajęciach
	Organizacja konkursów promujących rodzinę, organizacja pikników rodzinnych	liczba przeprowadzonych konkursów - liczba zorganizowanych pikników rodzinnych
Wychowanie zdrowotne	Organizacja akcji profilaktycznych w tym konkursów i akcji plakatowych oraz propagowanie zdrowego stylu życia	- liczba akcji profilaktycznych, plakatowych
	Udział w różnych programach edukacyjnych	- liczba programów
	Udział w programach: „Szkłanka mleka” i „Owoce w szkole”	- liczba szkół biorących udział w programie - liczba osób korzystających z programu
	Realizacja programu „Czyste powietrze wokół nas”	- liczba szkół biorących udział w programie - liczba osób korzystających z programu
	Kształtowanie postaw asertywnych wobec nałogów poprzez organizowanie akcji o	- liczba akcji, gazetek o tematyce

	tematyce profilaktycznej, gazetki o tematyce profilaktycznej, spotkania z przedstawicielami służb publicznych, szkolenia dla nauczycieli np. Niebieska Karta	profilaktycznej - liczba spotkań z przedstawicielami służb publicznych - liczba szkoleń dla nauczycieli - liczba osób uczestniczących w akcjach, spotkaniach, szkoleniach
Aktywizacja i integracja osób starszych i niepełnosprawnych	Organizacja wspólnych imprez, uroczystości integracyjnych, np. wigilii dla starszych i samotnych, Dnia Seniora, Dnia Babci i Dziadka	- liczba imprez, uroczystości integracyjnych - liczba osób uczestniczących w imprezach, uroczystościach integracyjnych
	Organizacja działań służących promocji rodziny wielopokoleniowej	liczba działań służących promocji rodziny wielopokoleniowej
	Prowadzenie zajęć z uwzględnieniem potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, w tym kursów komputerowych, warsztatów, aktywizujących dla seniorów	liczba godzin zajęć dla osób starszych i niepełnosprawnych - liczba osób uczestniczących w zajęciach
	Program integracji międzypokoleniowej, podtrzymywanie tradycji regionalnych, wykorzystywanie wiedzy seniorów o historii, kulturze i regionie	- liczba przeprowadzonych spotkań, pogadanek, warsztatów
	Udział w ogólnopolskich akcjach charytatywnych	- liczba osób uczestniczących
	Zakup literatury specjalistycznej dla opiekunów oraz osób niepełnosprawnych	- liczba zakupionych pozycji - kwota przeznaczona na zakup literatury - liczba osób korzystająca z zakupionej literatury specjalistycznej
	Prowadzenie działań edukacyjnych w szkołach i przedszkolach kształtujących właściwą postawę wobec osób starszych i niepełnosprawnych oraz aktywizujących do podejmowania działań samopomocowych na rzecz tych osób	- liczba działań edukacyjnych
	Zwiększenie oferty edukacyjnej dla osób starszych (Uniwersytet Trzeciego Wieku)	
	Organizacja wycieczek, wyjazdów integracyjnych	- liczba zorganizowanych wyjazdów, wycieczek
	Zwiększenie dostępności oraz podniesienie	- liczba

	jakości usług społecznych w sferze sportu, rekreacji i kultury, w tym likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej	zlikwidowanych barier - rodzaj przeprowadzonych działań
Świadczenie pomocy osobom niepełnosprawnym, starszym, przewlekle chorym	Utworzenie punktu poradnictwa, konsultacji i informacji gdzie świadczona byłaby pomoc psychologiczna, prawna, medyczna i geriatryczna	- liczba utworzonych punktów poradnictwa - liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej, prawnej, medycznej
	Wypłacanie zasiłków stałych, pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych oraz zasiłków losowych	- liczba wypłaconych zasiłków (kwota) - liczba beneficjentów zasiłków
	Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom niepełnosprawnym i samotnym, które ze względu na wiek, chorobę lub inne dysfunkcje wymagają pomocy	- liczba świadczonych usług opiekuńczych - liczba beneficjentów usług opiekuńczych
	Zabezpieczenie miejsc socjalnych	- liczba dostępnych miejsc
	Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, zajęć rehabilitacyjnych oraz zakupu leków	- liczba dofinansowań - kwota dofinansowania
	Inicjowanie grup wsparcia dla osób opiekujących się osobami niepełnosprawnymi	- liczba powstałych grup
	Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym	- liczba interwencji, działań wspierających NGO
Poprawa funkcjonowania w środowisku	Stworzenie Gminnego Centrum Wolontariatu	- liczba wolontariuszy
	Utworzenie ośrodka wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych	liczba osób starszych i niepełnosprawnych korzystających z oferty ośrodka - liczba typów form wsparcia oferowanej przez ośrodek
	Organizacja pomocy sąsiedzkiej	- liczba osób zaangażowanych w pomoc sąsiedzką
	Prowadzenie punktu wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego	- liczba utworzonych punktów - liczba osób korzystających z usług punktu
Aktywizacja, integracja, wsparcie	Organizacja konferencji, spotkań	- liczba przeprowadzonych spotkań, konferencji
	Współpraca z NGO w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej	- liczba podjętych wspólnych działań
	Wspólne diagnozowanie potrzeb i	- liczba

	problemów społeczności lokalnych, wyznaczanie celów do rozwoju	zdiagnozowanych potrzeb i problemów - liczba wyznaczonych celów do rozwoju
Aktywizacja do działania na rzecz swojej społeczności poprzez zakładanie organizacji pozarządowych	Tworzenie systemu wsparcia dla NGO, w tym doradztwo prawne finansowe	- liczba godzin doradztwa prawnego i finansowego - liczba osób korzystających z tego rodzaju wsparcia
	Utworzenie Centrum Wsparcia Organizacji Pozarządowych	- liczba organizacji korzystających ze wsparcia
	Organizacja kampanii „1%”, innych zbiórek publicznych	- liczba przeprowadzonych kampanii
	Wspomaganie grup obywatelskich w zakładaniu organizacji pozarządowych	- liczba utworzonych organizacji pozarządowych

W każdym realizowanym zadaniu zostaną zidentyfikowane wskaźniki, przed rozpoczęciem realizacji - zaplanowane, na końcu - osiągnięte. Każde zadanie zostanie podsumowane raportem pisemnym, przekazywanym do koordynatora strategii.

Wzór raportu:

zadanie/ projekt	instytucja/ organizacja realizująca	zaplanowane wskaźniki osiągnięć	osiągnięte wskaźniki	źródła danych
nazwa i opis, cele		twarde	twarde	ankiety, listy obecności, dokumenty projektu, itp.
		miękkie	miękkie	

2. Ewaluacja strategii

Ewaluacja strategii będzie to systematyczna i obiektywna jej ocena – jej zaplanowania, wdrożenia i rezultatów. Celem ewaluacji GSRPS jest określenie adekwatności i stopnia osiągnięcia celów, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości.

Ewaluacja stanowić będzie ocenę przedsięwzięć w kontekście ich wyniku, wpływu, oraz potrzeb, które miały zaspokajać. W tym ujęciu celem ewaluacji będzie weryfikacja osiągnięć danego przedsięwzięcia w realizacji do zaplanowanych oczekiwań oraz wykorzystanie uzyskanych w ten sposób informacji i doświadczeń przy projektowaniu

i planowaniu podobnych działań w przyszłości. Rekomendacje i wnioski formułowane będą w oparciu o określone standardy i kryteria.

- osiągnięcie celów operacyjnych może być przedstawione poprzez produkty (np. dostarczenie określonej liczby szkoleń dla osób bezrobotnych);
- realizacja celów szczegółowych/zadań może być przedstawiona poprzez rezultaty (np. osiągnięcia poprawy – w wyniku zrealizowanych szkoleń – w zakresie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych);
- realizacja celów ogólnych/strategicznych może być przedstawiona poprzez wyniki oddziaływania strategii (np., ograniczenia bezrobocia wśród osób wcześniej bezrobotnych);

Ewaluacja ocenić będzie wszystkie elementy logiki interwencji strategii - zarówno dla poziomu działań, produktów, rezultatów i oddziaływań, jak i na poziomie wszystkich rodzajów celów danej interwencji.

Zasadniczym celem ewaluacji będzie stałe doskonalenie skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane w kategoriach pozytywnych efektów społecznych lub gospodarczych związanych z bezpośrednio z realizacją danej strategii. Celem ewaluacji będzie przede wszystkim uzyskanie niezależnej opinii na temat rzeczywistych lub potencjalnych sukcesów strategii oraz czynników, które przyczyniły się osiągnięcia danych rezultatów. Jednym z celów ewaluacji jest również wymiar edukacyjny, to analiza mechanizmów działania strategii, próba identyfikacji dobrych praktyk w zarządzaniu strategią i ich upowszechnienie czy też analiza popełnionych błędów celem ich uniknięcia w przyszłości.

Kryteria ewaluacji

Jednym z ważnych elementów etapu planowania ewaluacji będzie podjęcie decyzji w jaki sposób ma być dokonana ocena, jakie kryteria ewaluacji powinny być zastosowane do określonego badania.

Główne kryteria ewaluacji:

- trafność
- efektywność
- skuteczność
- oddziaływanie/użyteczność
- trwałość.

Proces ewaluacji

Ewaluacja strategii jest procesem wieloetapowym, na który składa się: planowanie, projektowanie, realizacja, raportowanie, wykorzystanie wyników ewaluacji.

- Planowanie ewaluacji GSRPS obejmie następujące etapy:

- określenie celu (lub celów): zdefiniowanie problemów oraz podstawowych kryteriów ewaluacji, dzięki czemu otrzymamy odpowiedź na pytanie: po co przeprowadzamy ewaluację;
- wyznaczenie czasu badania: etapu w cyklu realizacji strategii, który będzie podlegał ewaluacji i wstępnego harmonogramu ewaluacji (rozpoczęcia, zakończenia, terminu dostarczenia raportu z ewaluacji);
- wskazanie zakresu: przedmiotowego (strategii poddanej ewaluacji lub innych obszarów interwencji czy zagadnień horyzontalnych); czasowego; terytorialnego oraz określenie zasobów potrzebnych do realizacji badania;
- wybór odbiorców: w zależności od sprecyzowania grup docelowych strategii czy innych zainteresowanych stron;
- identyfikacja dostępnych danych wyjściowych, czyli dokumentów programowych, raportów z monitoringu strategii, danych statystycznych, wyników wcześniejszych ewaluacji;

Załączniki

Ankieta - Wypracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Szanowni Mieszkańcy Gminy Krzeszów

W związku z trwającymi pracami nad opracowaniem **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krzeszów** zapraszamy do wypełnienia poniższej ankiety. Strategia sprecyzuje i zweryfikuje najważniejsze problemy społeczne w naszej Gminie, a także określi sposoby ich rozwiązywania. Aby trafnie określić cele i zadania do realizacji potrzebna jest współpraca całej społeczności Gminy. Prosimy o poważne potraktowanie ankiety i przemyślane odpowiedzi na zawarte w niej pytania.

Uwaga! Ankieta jest anonimowa!

Metryczka (wstawić X przy wybranej odpowiedzi):

Płeć: Kobieta ☐ Mężczyzna ☐

Wiek: 13 – 16 ☐ 17 – 25 ☐ 26 – 59 ☐ 60 i więcej ☐

Zawód: uczeń ☐ rolnik ☐ przedsiębiorca ☐ pracownik umysłowy ☐ pracownik fizyczny

☐ emeryt/rencista ☐ bezrobotny ☐ inny (jaki?)

Wykształcenie:

podstawowe ☐ zawodowe ☐ średnie ☐ policealne ☐ wyższe

W jakim stopniu jest Pan(i) zadowolony z następujących warunków życia w Gminie Proszę zaznaczyć przy każdym stwierdzeniu poniżej jedną z możliwych odpowiedzi od 0 do 4		Bardzo niezadowolony/a	Niezadowolony/a	Niezdecydowany/a	Zadowolony/a	Bardzo zadowolony/a
1.	Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe)	0	1	2	3	4
2.	Dostęp do Internetu	0	1	2	3	4
3.	Dostęp do informacji na temat wydarzeń w Gminie	0	1	2	3	4
4.	Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy	0	1	2	3	4
5.	Organizacja imprez cyklicznych w Gminie	0	1	2	3	4
6.	Dostępność doradztwa psychologiczno - prawnego	0	1	2	3	4
7.	Poziom opieki społecznej	0	1	2	3	4
8.	Poziom opieki zdrowotnej	0	1	2	3	4
9.	Bezpieczeństwo publiczne	0	1	2	3	4

10.	Warunki mieszkaniowe	0	1	2	3	4
11.	Miejsca rekreacji (np. parki, skwery, place zabaw)	0	1	2	3	4
12.	Jakość szkół	0	1	2	3	4
13.	Dostępność przedszkoli	0	1	2	3	4
14.	Żywotność lokalnej tradycji i historii w codziennym życiu	0	1	2	3	4
15.	Siła więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców	0	1	2	3	4
16.	Dostępność handlu i usług	0	1	2	3	4
17.	Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym Gminy	0	1	2	3	4

W każdym pytaniu od 1 do 6 prosimy o zaznaczenie (X) 2 wybranych odpowiedzi:

1) Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy?

- ☐ Brak pozytywnych wzorców i autorytetów
- ☐ Przemoc ze strony rodziców
- ☐ Alkohol i papierosy
- ☐ Narkotyki
- ☐ Chuligaństwo
- ☐ Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu
- ☐ Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego
- ☐ Inne (jakie?)

2) Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy?

- ☐ Nieporadność życiowa
- ☐ Ubóstwo
- ☐ Bezrobocie
- ☐ Alkoholizm
- ☐ Bezradność opiekuńczo-wychowawcza
- ☐ Brak poradnictwa psychologiczno - prawnego
- ☐ Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami
- ☐ Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych
- ☐ Długotrwała lub ciężka choroba
- ☐ Niepełnosprawność
- ☐ Wielodzietność

☐ Przemoc w rodzinie

☐ Inne (jakie?)

3) Jakie problemy społeczne osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy?

☐ Izolacja społeczna (samotność)

☐ Izolacja rodzinna (odrzućenie)

☐ Niepełnosprawność

☐ Niezdolność do samoobsługi

☐ Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu

☐ Problemy finansowe

☐ Inne (jakie?)

4) Jakie problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy?

☐ Długi okres oczekiwania na usługi medyczne

☐ Mała liczba lekarzy specjalistów

☐ Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych

☐ Inne (jakie?)

5) Jakie problemy społeczne w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy?

☐ Zbyt mała liczba placówek wychowania przedszkolnego

☐ Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki

☐ Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne

☐ Niewystarczająca ilość zajęć pozalekcyjnych

☐ Inne (jakie?)

6) Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy?

☐ Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową

☐ Brak wiejskich świetlic i ognisk kultury

- ☐ Nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu
- ☐ Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży
- ☐ Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych
- ☐ Inne (jakie?)
-

Poniżej są wymienione zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie Gminy. Proszę używając skali od 1 do 10 ocenić, na ile ważne są poszczególne zadania przez wpisanie jednej z cyfr ze skali w kolumnie po prawej stronie za każdym zadaniem.

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7-----8-----9-----10

mało ważne bardzo ważne

1	Utworzenie punktu informacyjnego w Gminie oferującego usługi doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy	
2	Utworzenie mobilnego punktu pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych	
3	Utworzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej	
4	Likwidacja barier architektonicznych w urzędach	
5	Mieszkania chronione, lokale socjalne	
6	Usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych	
7	Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej	
8	Założenie grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych	
9	Założenie grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	
10	Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy	
11	Założenie wolontariatu	
12	Finansowanie płatnych szczepionek dla dzieci	
13	Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (kardiolog, diabetolog, onkolog)	
14	Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży, dorosłych	
15	Stypendia dla dzieci z ubogich rodzin	
16	Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach	
17	Wydłużenie czasu pracy przedszkoli	
18	Poszerzenie oferty o oddział żłobkowy	
19	Zwiększenie ilości obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych	
20	Potrzeba pedagogizacji rodziców i dzieci	
21	Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	
22	Zwiększenie pomocy materialnej dla uczniów z terenu Gminy	

23	Bezpłatne porady prawne dla mieszkańców Gminy	
24	Zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych	
25	Wspieranie działań artystycznych, kulturalnych i promocja Gminy	
26	Organizacja prac społecznie użytecznych i robót publicznych	
27	Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży w trakcie dni wolnych od nauki w szkole	
28	Organizacja imprez integracyjnych mających na celu aktywizację środowisk lokalnych	

Jeśli według Pana/Pani pominęliśmy w ankiecie jakiś ważny problem, to proszę go opisać w tym miejscu:

.....

Jeśli według Pana/Pani warto podjąć inne zadania, inicjatywy na rzecz integracji społecznej mieszkańców, które nie zostały wcześniej wymienione w ankiecie, to proszę wymienić poniżej:

.....

DZIĘKUJEMY!

Wykaz skrótów

ARR – Agencja Rynku Rolnego

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GSRPS – Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

GUS – Główny Urząd Statystyczny

JST – jednostka samorządu terytorialnego

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

OPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

NGO – ang. *Non-Governmental Organization* – organizacja pozarządowa

NZOZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

PUP - Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Spis wykresów i tabel

Wykres 1. Udział respondentów ankiety w podziale na płeć. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet. 23

Wykres 2. Udział respondentów wg wieku. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet. 24

Wykres 3. Podział respondentów wg statusu zawodowego. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet. 24

Wykres 4. Podział respondentów wg poziomu wykształcenia. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet. 25

Wykres 5. Przedsiębiorstwa z terenu Gminy Krzeszów. Podział według rodzajów działalności PKD 2007- 2014 r. Źródło: www.stat.gov.pl. 28

Wykres 6. Liczba mieszkańców Gminy Krzeszów w latach 2012-2014 w podziale na płeć oraz ogółem. Źródło: GUS. 30

Wykres 7. Ruch naturalny ludności (urodzenia i zgony) w Gminie Krzeszów w latach 2012-2014. Źródło: dane GUS.....	30
Wykres 8. Migracje na terenie Gminy Krzeszów w latach 2012-2014. Źródło: dane GUS.	31
Wykres 9. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa w latach 2012-2014. Źródło: OZPS Krzeszów.	59
Wykres 10. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 2012-2014. Źródło: dane OPS.....	59
Wykres 11. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2012-2014. Źródło: dane OPS.....	61
Wykres 12. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2012-2014. Źródło: dane OPS.....	61
Wykres 13. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w latach 2012-2014. Źródło: dane OPS.....	62
Wykres 14. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2012-2014. Źródło: dane OPS.....	62
Wykres 15. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu w latach 2012-2014. Źródło: dane OPS.....	63
Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki. Źródło: www.stat.gov.pl	29
Tabela 2. Demografia Gminy Krzeszów. Źródło: dane GUS.	29
Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Krzeszów. Źródło: dane GUS www.stat.gov.pl	32
Tabela 4. Zespół Szkół w Krzeszowie.. Dane instytucji.....	33
Tabela 5. Publiczna Szkoła Podstawowa w Bystrem. Dane instytucji.....	35
Tabela 6. Przedszkole Gminne w Krzeszowie. Dane instytucji.	35
Tabela 7. Zatrudnieni nauczyciele. Dane instytucji.....	35
Tabela 8. Liczba wydanych przez PPP w Nisku orzeczeń i opinii.....	36
Tabela 9. Ilość wydanych orzeczeń i opinii dla uczniów z Gminy Krzeszów w latach 2012-2014. Dane PP-P w Nisku.....	37

<i>Tabela 10. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia. Źródło: OZPS 2014r.</i>	47
<i>Tabela 11. Liczba udzielonych świadczeń w latach 2012-2014. Źródło: OZPS 2014r. Krzeszów.</i>	47
<i>Tabela 12. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2012-2014. Źródło: OPS Krzeszów.</i>	58
<i>Tabela 13. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Krzeszów w latach 2012-2014. Źródło: dane PUP w Nisku.</i>	60
<i>Tabela 14. Stopa bezrobocia w Powiecie Niżańskim, Województwie Podkarpackim oraz Kraju w latach 2012-2014. Źródło: dane PUP w Nisku.</i>	60
<i>Tabela 15. Typy rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2012-2014. Źródło: dane OPS.</i>	63
<i>Tabela 16. Skala przemocy w rodzinie. Źródło: OPS Krzeszów.</i>	64
<i>Tabela 17. Liczba sporządzonych Niebieskich kart na terenie Gminy Krzeszów. Źródło: dane OPS Krzeszów.</i>	64
<i>Rysunek 1. Herb Gminy Krzeszów, Źródło: www.Krzeszów.pl</i>	26
<i>Rysunek 2. Umiejscowienie Gminy Krzeszów w Powiecie Niżańskim. Źródło: www.osp.org.pl.</i>	26